

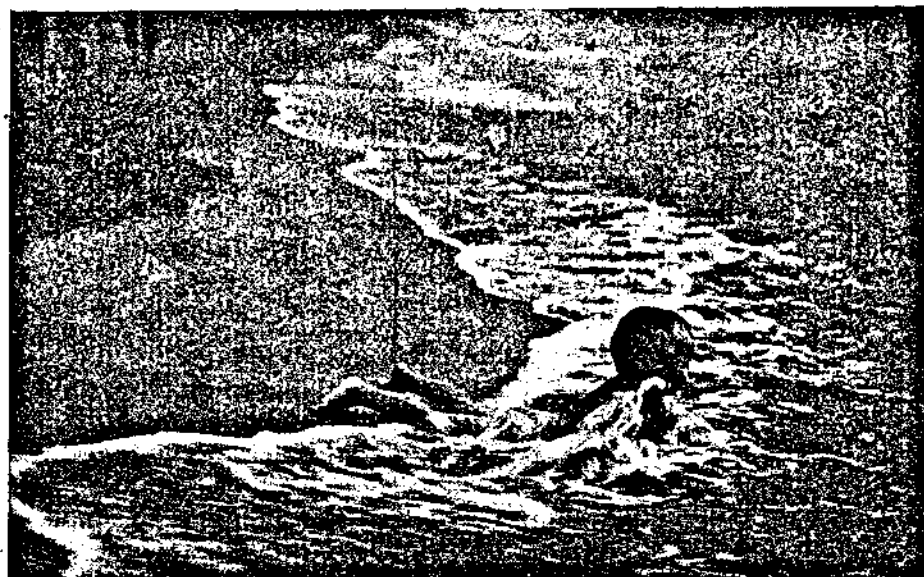
МОРСКИ СГОВОРЪ

Урежда:
Книжно-просветния отделъ
на Бълг. Нар. Морски Сговоръ

ГОДИНА II — БРОЙ 1-10
Варна, Януарий 1925 г.

Редакторъ:
Сава Н. Ивановъ.

На Месемврийския плажъ.

Фот. П. Калчевъ.

Списанието "Морски Сговоръ" е одобрено и препоръчано от Министерството на Народното просвещение съ окръжно № 447 от 9.1.1924 год. и от М-та на Воената съ заповед № 22 от 1923 г.

МОРСКИ СГОВОРЪ.

Официалният орган на Българския Народен Морски Сговоръ — нашето илюстрирано списание „Морски Сговоръ“ — започва втората си годишнина. Благодарение на отличния приемъ, който се указва на списанието от страна на българското общество, стана нужда още от първата годишнина да се увеличи тиража му и можа да се приключи неговия бюджетъ безъ дефицитъ, въпреки че се внесоха презъ течение на годината много подобрения и се дадоха нѣколко безплатно приложени листа на абонатитѣ, както и отпечатаната беседа на Г. Славяновъ — „Морето другаде и у насъ“ — (№ 10 отъ „Морска библиотека“).

Подкрепени морално и материално отъ миналогодишнитѣ си сътрудници и абонати, ние сме въ състояние да внесемъ още редъ нови подобрения въ втората годишнина на списанието, а именно: увеличаваме обема му съ цвѣтни корици, ще се дадатъ художествено изработени отпечатъци и цвѣтни клишета, ще се подбиратъ статиитѣ още по-внимателно, които ще застъпватъ още по-разнообразни морски въпроси и ще се дадатъ още редъ нови безплатни приложения, които ще придружаватъ нѣкои отъ броеветѣ излезли презъ 1925 год. Колкото числото на абонатитѣ се увеличава по-вече, толкова и ще бжде по-възможно да се правятъ по-вече подобрения. Редакцията на списанието „Морски Сговоръ“ и респективно Главното Управително Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ, не чакатъ печалби отъ списанието. Редакцията на списанието полага всички възможни усилия да намали до минимумъ разходите по отпечатването на изданието, а заедно съ това, като увеличи броя на абонатитѣ си и числото на получаванитѣ въ списанието реклами, смѣта да може въ скоро бждаще да направи списанието „Морски Сговоръ“ по-обемисто, напълно художествено изданието и съвършено ефтино, което да може да намери приемъ и въ най-бедната българска къща.

Редакцията на списанието „Морски Сговоръ“ благодари на миналогодишнитѣ си сътрудници и абонати съ общитѣ усилия на които „Морски Сговоръ“ можа да тури началото на съществуването си и да закрепне презъ годината добре.

Надѣваме се, че и презъ предстоящата 1925 година списанието ще бжде посрещнато съ сжщитѣ симпатии и поддръжка и че ще продължава да расте тиража му тъй бързо, както и до сега. А растежа на тиража му влече следъ себе си и подобренията въ изданието.

Членове на Б. Н. М. Сговоръ, абонати на списанието, съратници на морската идея въ България и сътрудници на редакцията разпространявайте списанието „Морски Сговоръ“ колкото можете по-вече, за да може презъ третата годишнина да струва два пѣти по-ефтино, при два пѣти по-голѣмъ обемъ! Цената на списанието, художествеността му, съдържанието му и обема му е въ Вашитѣ рѣце — колкото тѣ сж по-вече чифта, толкова и то ще бжде по-добро въ всѣко отношение.

Нека новата 1925 година, — по случай която редакцията Ви пожелава всичко най-добро — да ни доближи съ още по-бързи крачки до най-близкия ни идеалъ — обемисто, художествено-морско списание, съ огроменъ тиражъ, безплатно за всички въ България, издържано само отъ вноскитѣ за рекламнитѣ помѣстени въ него.

Отъ редакцията.

Получиха се въ редакцията ни:

Рибарство и отраслитѣ му, год. II, брой 2, Варна, 1924 г.
Економически прегледъ, год. II, брой 10—14, Русе 1924 г.
Списание на българското инженерно архитектурно дружество, год. XXIV, брой 14—19, София 1924 г.
Нашата конница, год. VI, кн. 10, София 1924 г.
Земледѣние, год. XXVIII, кн. 7 и 8, София 1924 г.
Месечни статистически известия на главната дирекция на статистиката на българското царство, год. XIII, № 6 и 7, София 1924 г.
Български туристъ, год. VI, брой 10, София 1924 г.
Икономически известия, год. II, брой 40—50, год. III, бр. 1—6, Варна 1924 г.
Известия на Бургазската Търговско-Индустриална Камара, год. VIII, брой 15—28, Бургазъ 1924 г.
Полетъ, год. I, брой 39—44; год. II, кн. 1, София 1924 г.
Българско овощарство, год. V, кн. 6—8, София 1924 г.
Западно ехо, год. IV, кн. 12—16, Издателство Бр. Рихтерсъ, Шутгартъ 1924 г.
Списание на съюза на българскитѣ студентски дружества въ Германия, год. II, № 1—3, Берлинъ 1924 г.
Юридически прегледъ, год. XXV, кн. 7 и 8, София 1924 г.
Естествознание и География, год. IX, кн. 1, София 1924 г.
Народно стопанство, год. XX, кн. 7 и 8, София 1924 г.
Илюстрация „Свѣтлина“, год. XXXI, кн. 8—10, София 1924 год.
Списание „Витлеевъ“, год. II, кн. 6 и 7, Варна 1924 г.

Нова ера, Спис. на Студент. Христ. Д-во при Соф. Университетъ, год. II, кн. 5, София 1924 г.
Отзвучи, отъ Е. Спространовъ, София 1924 г., цена 6 лв.
Известия на народния етнографически музей въ София, год. IV, кн. I и II, София 1924 г.
Статистически годишникъ на Българското царство, год. V—XIV; 1913—1922 г. Издание на Глав. Дир. на Статистиката, София 1924 г.
в. Фаръ, год. V, брой 230—341, Бургазъ 1924 г.
в. Бургазски фаръ, год. I, брой 77—390, Бургазъ 1924 г.
в. Зорница, год. 44, бр. 50—76, София 1924 г.
в. Подофицерска защита, год. IX, брой 311—324, София 1924 год.
в. Тракиецъ, год. II, брой 5—15, Ямболъ 1924 г.
в. Читалищни вести, год. II, брой 3—7, София 1924 г.
Вестникъ на жената, год. IV, бр. 159—168, София 1924 г.
в. Ново общество, год. II, брой 34 и 35, София 1924 г.
в. Трибуна, год. VII, брой 352, Нова-Загора 1924 г.
Народенъ гласъ, Български народенъ илюстриранъ ежедневникъ, год. XVII, брой 203, Бостонъ, 20. VIII. 1924 г. (Naroden glas, Granite City, Illinois).
More, Organ „Národní společnosti ceskoslóvenské“, Rocnik III, Sesit 2—4. Praha, 1924.
Informations Sociales, Vol. XI, № 1—17, Geneve 1924
Bulletin de la Chambre de commerce française en Bulgarie — Sofia, 3-e année, № 31—39, 1924.
La Bulgarie, première année № 307—402 Sofia 1924.

КЪМЪ МОРЕТО И ДУНАВА ЗА НАПРЪДЪКЪ !

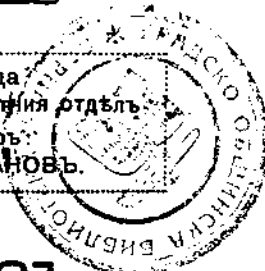
на Българския Народен Морски Сговоръ.

ГОДИНА II
БРОЙ 1

Януарий 1925 год.
гр. Варна.

Годишенъ абонаментъ
за България 100 лева
за чужбина 120 лева
Отдѣленъ брой 15 лева.

Урежда
Книжно-просвѣтния отдѣлъ
Редакторъ
САВА Н. ИВАНОВЪ.

Проф. А. Иширковъ.

За чадската Губернаторъ - Варна

НЪКОЛКО БЕЛѢЖКИ ЗА ГРАДЪ БУРГАЗЪ.

Градъ Бургазъ, който въ днешно време расте подиръ София най-бързо, и е станалъ вече единъ отъ голѣмитъ градове на България, има около 25,000 жители, е новъ градъ. Покойниятъ проф. К. Иречекъ писа, че Бургазъ е дете на 19 вѣкъ. Най-рано, въ древността, важно значение за презморската търговия ималъ въ Бургазския заливъ градъ Месемврия, въ срѣднитъ вѣкове Анхиало, а отъ два вѣка насамъ първо мѣсто заема Бургазъ. Войнитъ на Русия съ турцитъ въ 18 вѣкъ, а по-после голѣмото корабоплаване помогнали много на Бургазъ да изпревари останалитъ градове на Бургазския заливъ. J. B. Lechevallier, който използвалъ наблюденията на инж. Лафитъ, описва въ края на 18 вѣкъ града Бургазъ по този начинъ: „Бургазъ е главното пристанище на Бургазския заливъ и стоварище на голѣма транзитна търговия за Цариградъ и различни черноморски пристанища, оттамъ товарятъ аба или вълнени платове, самоковско жельзо, зърнени храни, вина, масло, сирене и вино“).

Бургазъ не билъ укрепенъ градъ. Имало една батарея, която пазила скелата, но споредъ описанието на Лешевалие тя била разрушена. Инженеръ Лафитъ представилъ въ 1788 год. рапортъ до турското правителство, съ което искалъ да бжде преобърнато Бургазското пристанище въ добра отбранителна крепостъ, за да спре дебаркирането на неприятеля, който оттука би можалъ да действува добре по вода и суша¹⁾.

¹⁾ К. Иречекъ, Княжество България. II, Пловдивъ, 1899, стр. 775.

²⁾ J. B. Lechevallier, Voyage de la Propontide et du Pont-Euxin, Paris 1802, стр. 372—373.

³⁾ Военно-топографическое описание береговой дороги Чернаго моря, отъ крѣпости Тульча чрезъ Бабадагъ, Мангалю, Варну, Бургазъ и Мидю въ Константинополь. Составленное въ канцелярии Генералъ — Квартирмейстера Главнаго Штаба etc. Изъ свѣдѣния собранныхъ квартирмейстерской части полковникомъ Берхомъ 1819 год. изъ записокъ французскихъ инженеровъ Лафита въ 1788 и Кауфера 1796 годахъ. С. П. Б. 1827, стр. 5.

Голѣма несгода за укрепяването на Бургазъ съставяла липсата на вода за пиене. Тя се доставяла отъ кладенци въ пѣсчната ивица южно отъ Бургазъ, около 3½ версти.

Въ Руско-турската война 1828—1829 година руситъ завзели Бургазъ и го обърнали за база на своитъ военни действия срещу Одринъ; тамъ биле наредени и много болници. Отъ това време имаме доста сведения за Бургазъ.

Споредъ генералщабния полковникъ Eneholm въ 1828 година въ Бургазъ имало две джамии, отъ които едната до самото пристанище доста хубава; една гръцка черква, 116 гръцки кѣщи, 212 турски, 29 арменски и 7 цигански; двајсетина отъ тия кѣщи били доста пространни и нѣколко дори доста хубави; 112 дюкена, една баня и три мелници. Бургазъ зависѣлъ отъ Айтоския аянинъ⁴⁾.

Анонимния авторъ (Sagger?), на книгата Relation d'un voyage en Romélie потвърждава, че Бургазъ ималъ въ 1824 година 350 кѣщи, по-вече бараки. Населението се състояло отъ гърци и българи, турцитъ били избѣгали. И той споменува две твърде скромни джамии и една малка срината гръцка черква⁵⁾.

Полковникъ Eneholm сигурно е смѣталъ българитъ за гърци, затова не ги споменува. Тѣмъ преди руско-турската война въ 1828—1829 година, преди да се изселатъ българи отъ южна България въ Русия, въ бургазско имало много българи. Полковникъ Ленъ като описва въ 1793 година Русокастренско казва: Около Русокастро има около 30 до 50 хиляди българи „преданныхъ Россіи“. Достатъчно е да излезе на Бургазъ десетохиляденъ отрядъ за да повдигне възмутенитъ българи противъ турцитъ

⁴⁾ G. Eneholm, Notice sur les villes en delia du Balkan, occupées par les troupes russe pendant la glorieuse Campagne de 1829. Saint-Petersbourg 1830.

⁵⁾ Relation d'un voyage en Romélie Paris 1834, стр. 13—14.

утнетители¹⁾. Нѣма съмнение, че въ отворения нововъзникналъ градъ Бургазъ сж се преселили доста българи отъ околнитѣ български села.

Отъ сжщото време (1828 г.) притежаваме единъ речникъ за Европейска Турция, въ който е казано за Бургазъ, че жителитѣ му се прехранватъ отъ риболовство и търговия съ дърва и плодове; пристанището обаче се малко посещава²⁾.

Наново захващатъ да се появяватъ сведения за Бургазъ въ време на Кримската война, когато въ България дойдоха много чужденци като войници и офицери, като кореспонденти и търговци.

Въ 1854 година единъ французинъ пише следното за Бургазъ: Бургазъ, малко пристанище на Черно море, въ дъното на единъ заливъ, е малкъ градъ, твърде приятенъ за живене. Има около 5–6 хиляди жители. Като всички градове на Турция е нечистъ и неосвѣтяванъ нощемъ. Градътъ е пъленъ съ кучета, уживенъ е, гърцитѣ сж по-вече отъ турцитѣ. Всичко ефтино³⁾. Къмъ сжщото време французинътъ Duckett нарича Бургазъ важно пристанище на Черно море, макаръ да има малко жители, 4–5 хиляди⁴⁾.

Отъ много други автори узнаваме, че Бургазъ въ турско време е ималъ до 5 хиляди жители, по-

Бургазскитъ носъ.

Фотог. Г. Цапевъ, 1924 г.

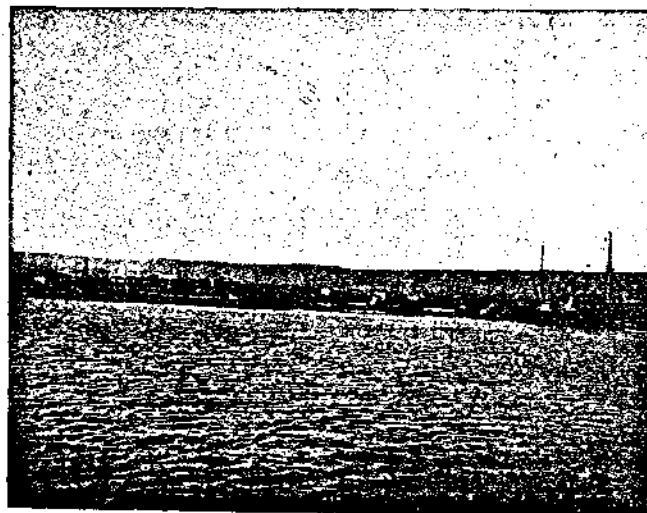
вече, отколкото при освобождението на България⁵⁾. Въ добрия географски речникъ на отоманската империя отъ Mostras е дадено за Бургазъ сжщо 5,000 жители⁶⁾.

¹⁾ Военно-топографическое описание дороги изъ города Галаца черезъ Правди въ Люле-Бургазъ, лежащій по дорогѣ изъ Адрианополя въ Константинополь. Составленное въ канцеляріи Генералквартирмейстера Главнаго Штаба Его Императорскаго Величества — изъ свѣденія собранныхъ бывшаго Генералнаго Штаба полковникъ Леномъ въ 1793 году. С. П. Б. 1822, стр. 33.

²⁾ Maximilian Friedrich Thiefen, Die Europäische Turkey. Ein Handwörterbuch für Zeitungsleser. Wien 1828, стр. 44.

Въ по-късно време презъ 1874 година се ба-вилъ доста въ Бургазско англичанинътъ Бекеръ и ни описалъ доста добре живота на българи, гърци, черкези и турци въ тоя край, но за Бургазъ писалъ много малко. Той казва преди всичко, че въ града нѣмало нищо забелѣжително „съ изключение на неговата нечистотия, неговитѣ бълхи и неговитѣ дървеници, отъ които последнитѣ действаватъ по такъвъ зълъ начинъ, както на никое друго мѣсто не сжмъ забелѣзалъ“. Той пише още, че населението на Бургазъ е много смѣсено, но се състои главно отъ гърци и българи. Главния поминѣкъ състои въ износъ на зърнени храни и вълна, които предмети се донасятъ тамъ въ голѣмо количество отъ вътрешността на земята По-подробно описва Бекеръ хана, гостилницата и кафенето въ него; той ялъ хубаво и пилъ добро вино и платилъ всичко единъ грошъ. Бекеръ гостувалъ въ имението на английския консулъ Wroghy при с. Джеферли⁷⁾.

Добре ще бжде, ако нѣкой бургазчанинъ събере отъ стари хора сведения за Бургазъ отъ времето преди войната, защото много малко и непълни сж описанията, които срещаме въ литературата. А измратъ ли малцината свидетели отъ пред-

Днешното Бургазско пристанище. Фот. Г. Цапевъ 1924 г.

освободителното време, ще останемъ безъ ясна представа за Бургазъ въ предвечерието на освободителната война.

³⁾ A cheval à travers la Turquie en 1854. Notice de voyage d'un Lillois (Bailloueil) chasseur d'Afrique. Въ Bulletin de la Société de Géographie de Lille. Tome XII. Lille 1889, стр. 389.

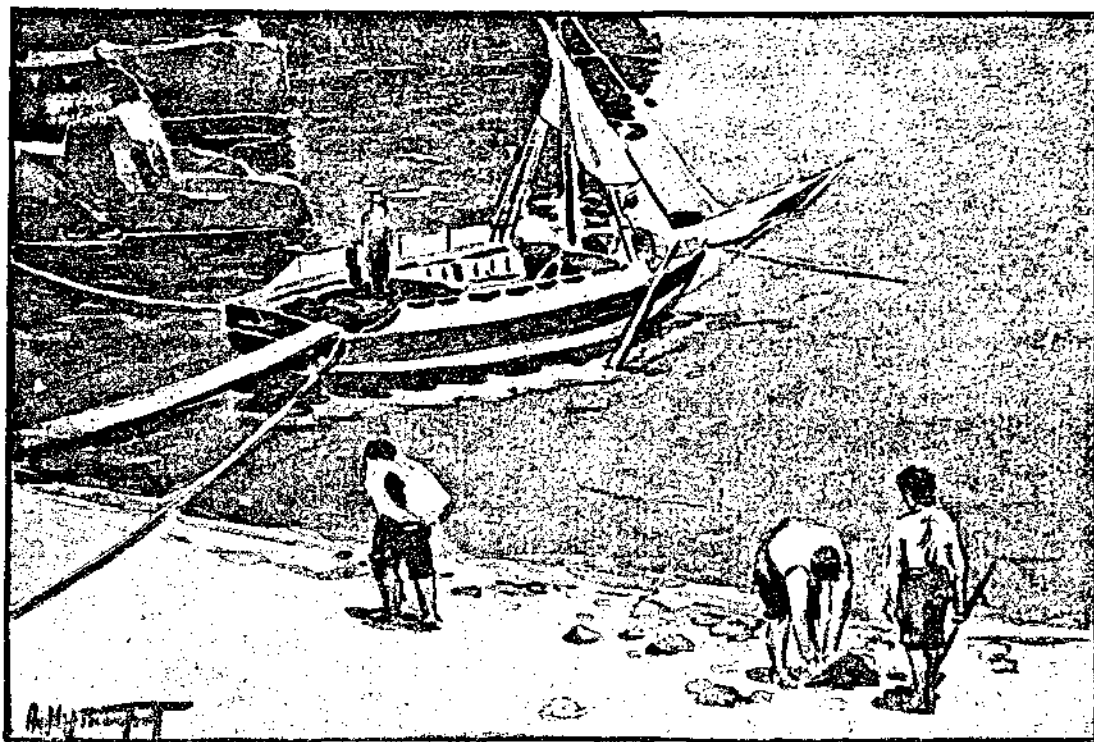
⁴⁾ W. A. Duckett, La Turquie pittoresque. Paris 1855 стр. 239.

⁵⁾ Споредъ румелийската статистика Бургазъ е ималъ въ 1879 година само 2,950 жители.

⁶⁾ C. Mostras. Dictionnaire géographique de l'empire Ottoman — St.-Petersbourg 1873, стр. 49.

⁷⁾ Janes Baker, Türken in Europa. Autorisirte deutsche Ausgabe. Zweite Auflage. Stuttgart 1879, стр. 80–81.

Морски работници.

Рисуна отъ Ал. Мутафовъ.

Д-ръ Ал. Недѣлковъ.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТЪ I-ия РЕДОВЕНЪ СЪБОРЪ НА Б. Н. М. СГОВОРЪ ВЪ БУРГАЗЪ.

Първия редовенъ съборъ на Б. Н. М. С. дойде още веднажъ да подчертае грамадното обществено значение на тая организация, която изникна по почина на група бивши морски офицери едвамъ преди 4 години. Въ тоя кжсъ срокъ Б. Н. М. С. се наложи на нашето общество и се яви въ нашия политико-общественъ животъ като факторъ отъ пърстепенна важность за културното, търговското и стопанско-економично развитие и издигане на нашата пострададала отъ свѣтовната война страна. Събора дойде да ни покаже, какъ идеи отъ жизнено и сждбоносно национално естество, подловени на време, освѣтлени правилно и предадени за осъществяване на лица, въодушевени отъ искренни и безкористни пориви, скоро завоюватъ симпатиитъ и подкрепата на обществото. Б. Н. М. Сговоръ нѣма противници въ нашето общество, напротивъ има съчувствието и поддръжката на всички фактори въ страната и на всички слоеве отъ населението. Морската идея доскоро непозната у насъ, днесъ намира защитници дори въ широкитъ народни маси; за всички днесъ е ясно въ съзнанието голѣмото значение на морето и морската култура за националния и стопанско-економиченъ развой на българския народъ.

Събора се откри на 15 августъ т. г. въ залата на Постоянната комисия отъ подпредседателя на Главното Управително Тѣло Д-ръ А. Недѣлковъ съ една кратка речъ за голѣмото обществено значение на организацията, следъ което се избра временно бюро за ръководене на заседанията въ съставъ: за председател проф. С. Консуловъ (София), подпредсе-

датели — инженеръ Б. Ганчевъ (Бургазъ), и Милчевъ (Плевенъ) и за секретари — пор. Пашмаковъ (Шуменъ) и Обрейковъ (Пловдивъ).

Председателя поблагодари за указаната му честъ и подчерта важността на морската идея, изнесена тъкмо на време и намерила добра почва въ нашето общество. Историята показва, че народитъ сж преуспѣвали, когато сж били водени и въодушевявани отъ една известна идея. Б. Н. М. Сговоръ цели да привърже българския народъ къмъ морето за да използва неговитъ ценни блага. „Идеята на Морския Сговоръ ще я носимъ и ще я култивираме всредъ народа, за да добиемъ реални резултати“.

Следъ това на конгреса бѣха поднесени приветствия отъ г. помощ кмета на града и отъ мѣстнитъ културни организации. Въ течение на събора се получиха сждо редица поздравителни телеграми, отъ които направиха силно впечатление и предизвикаха възторгъ тая на Н. В. Царя, първия морякъ въ България и на Г-на Министра на Вжтрешнитъ Работи.

Дѣловодителя на Г. У. Тѣло Г. Славяновъ изложи моралния отчетъ, въ който най-напредъ очерта бързия ръстъ на организацията, която преди една година е имала само 800 членове, а сега вече наброява надъ 3600 души. Числото на клоноветъ е нарастнало до 31, като сж основани такива въ всички крайбрѣжни пунктове на Черно море, а по Дунава само въ Русе и Видинъ. Нѣкои отъ клоноветъ въ вжтрешността, като Плевенъ, Шуменъ, Търново, произвеждатъ впечатление съ многобройността на членоветъ си. При Варненския, Бургаз-

ския, Русенския и Търновския клонове има образувани младежки спортни legionи, а при Вратчанския — младежка организация. Г. У. Тѣло е положило много грижи за популяризиране идеите на Сговора и за основаване на нови клонове. За тази цел е билъ командированъ бесѣдчикъ, който е обиколилъ по-главнитѣ градове въ Северна и Южна България и Дунавското крайбрежие, гдето е държалъ редъ сказки и е основалъ нови клонове, а нѣкои отъ старитѣ е съживилъ и подтикналъ къмъ поинтензивна дейность. Докладчика разгледа подробно всѣки единъ пунктъ отъ дейната програма, изработена отъ учредителния съборъ, и изложи направеното презъ годината по нейното прилагане. За уясняване предстоящитѣ задачи на клоноветѣ отъ черноморското крайбрежие Г. У. Тѣло бѣ свикало презъ м. мартъ 1924 г. конференция отъ представители на тия клонове, въ която се обсъдиха, приеха и публикуваха редъ резолюции, засѣгащи най-жизненитѣ въпроси отъ нашия националенъ и обществено-стопански животъ. Въпроситѣ по модернизиране и разработване морскитѣ поминѣци риболовство, солопроизводство, мореходство и морелѣчение сѣ били проучени и правилно освѣтлени въ резолюциитѣ на конференцията. Б. Н. М. Сговоръ е допринесълъ много за подигането на риболовството въ Черно-море, като въ резултатъ на неговитѣ постѣпки е постигнато пренасяне на Риболонното училище отъ Варна въ Созополъ, гдето вече се проектира специална постройка на здание и рибарско пристанище. Не по-малко усилия се положили, особно отъ страна на г. проф. Консуловъ, за отмиряване на множеството данѣци, които тежатъ и спъватъ риболовството у насъ. Чрезъ специаленъ делегатъ Б. Н. М. Сговоръ можа да освѣтли сѣщо мѣродавнитѣ фактори въ София върху необходимостта да се въведе предмета Морезнание, предимно въ крайбрежнитѣ училища и да се прокара една системна просвѣтна политика, целяща културното повдигане на забравената черноморска покрайнина. Най-сетне Г. У. Тѣло изработи и разпрати единъ въпросникъ, засѣгащъ значението на морето и морската идея съ огледъ на нашата история и национални интереси, до видни държавници, общественици, представители на разни специалности, наука и пр. За опознаване съ нашето и чужди крайбрежия, Г. У. Тѣло положи маса грижи да издѣйствува олеснения при пътуване на екскурзантитѣ-членове на Сговора. Такива олеснения се получиша за пътуване до Цариградъ, Пирея, а напоследѣкъ и до Виена по Дунавския брѣгъ. Нѣкои отъ клоноветѣ вече реализираха излети до Цариградъ и по Черноморския ни брѣгъ.

Прочетения отчетъ за дейността на Г. У. Тѣло бѣ посрещнатъ съ одобрение и само месемврийския и анхиялския делегати изказаха протестъ за дезинтересуването на Г. У. Тѣло отъ съдбата на бѣжанцитѣ, съ които напоследѣкъ бѣ наводнена страната ни. Тѣ заявиха, че бѣжанцитѣ биха могли да се разселятъ по крайбрежието, ала не по такъвъ начинъ, както е ставало до сега, безъ огледъ на здравността и пригодността на заселищата. Чрезъ правилното настаняване на бѣжанцитѣ ще се постигне и една отъ целитѣ на Сговора. На това се възрази, че въ конференцията на крайморскитѣ клонове презъ м. мартъ 1924 г. по въпроса за настаняване на бѣжанцитѣ е дадено обстойно и правилно разрешение съ огледъ на националнитѣ ни интереси и международното положение на страната ни.

Въ следобѣдното заседание бѣ прочетенъ до-

клада на Домакинския отдѣлъ, Книжовно-просвѣтния и на уредника на Морския Музей.

Комисията по проверка на пълномощията докладва, какво на събора сѣ представени 15 клонъ съ 37 делегати. По-късно пристигнаха нови делегати, които застъпиха по-големата половина отъ клоноветѣ.

Въ 7 часа следъ обѣдъ секретаря на Бургазката Търговско-Индустриална Камара Д-ръ К. Николовъ прочете рефератъ „Морската ни политика въ връзка съ културно-икономическото повдигане на Бургазкото крайбрежие“. въ който сѣ статистични данни се доказа слабата заинтересованостъ на държавата къмъ търговскитѣ и културни нужди на Бургазския край.

Реферата, както и прочетенитѣ други два такива, бѣ предназначень за широката публика, ала за жалостъ, бургазкото гражданство и интеллигенция проявиха слабъ интересъ и къмъ събора и къмъ изнесенитѣ въ него интересни популярно-научни реферати. Отсутствието на граждани и дори на членовѣ на Бургазския клонъ, ясно личеше и направи тягостно впечатление на конгресиститѣ.

Втория день започна съ общи дебати по представения бюджетно-проектъ на Б. Н. М. Сговоръ. Прочете се сѣщо правилника за „Черноморския наученъ институтъ“, приемането на който обаче се отложи за по-късно, за да се помисли по какъвъ начинъ би могълъ да бѣде съгласуванъ съ решението на Славянския конгресъ на историци и географи въ Прага, споредъ който на нашата държава се възлага уредбата на подобенъ институтъ до 1927 год.

Председателя на събора направи едно кратко изложение по фазитѣ и пречкитѣ, презъ които е преминало по законодателенъ редъ премахването на всички данѣци, които обременяватъ нашето риболовство, и сѣ причина щото най-евтената въ другитѣ страни храна — рибата да бѣде най-люксовъ и скѣпъ артикулъ у насъ. По тоя поводъ се развиха обширни дебати, при които се изтъкна, какво по недоглеждане е останалъ още 5% рибенъ налогъ, отъ който е образуванъ единъ фондъ надъ 2 мил. лева, предназначень за проучване нуждитѣ на риболова. Изказа се и се възприе мнението да се отпусне една частъ отъ тоя фондъ за културно-просвѣтната дейность на Б. Н. М. Сговоръ.

Въ следобѣдното заседание се започна разглеждане проекта за бъдещата дейна програма, която обема 36 пункта, засѣгащи всички жизнени въпроси, свързани съ морската идея и използване на морето.

Тукъ се подчерта нуждата покрай откриване на риболонно училище да се уредятъ временни риболовни курсове и да се организиратъ отъ риболоннитѣ сдружавания кооперативни магазини за продажба на рибата направо на консуматоритѣ.

Относно солопроизводството изтъкна се нуждата отъ неговото модернизиране, за което е необходимо кооперирането на солопроизводителитѣ и уреждане, освенъ командированитѣ вече въ странство на специализация две лица, на техниченъ инспекторатъ по солопроизводството. За седалище на инспектората се посочи крайбрежието на Бургазкия районъ. Изтъкна се сѣщо, че е необходимо да се построятъ специални складове за солта и да се олесни износа ѝ отъ Анхияло чрезъ постройка на пристанище въ тоя градъ.

Посочи се сѣщо нуждата отъ постройка на пристанища и по други пунктове на черноморския ни брѣгъ — при устието на р. Камчия, Месемврия,

Василико, Ахтополъ, както и свързване на последните съ вътрешността съ добри сухопътни съобщителни средства, които съставляват лостъта на търговията. Въ сжщия духъ се изказа пожелание да се построят пристанищни приспособления и въ малките крайдунавски пунктове.

На края на следобъдното заседание бѣ прочетенъ публиченъ рефератъ отъ Д-ръ Ал. Недѣлковъ „Лѣчебното значение на морския климатъ и нашия Черноморски брѣгъ“, който бѣ изслушанъ съ интересъ и внимание.

Въ връзка съ реферата се гласуваха нѣколко резолюции досѣжно оздравяването на Черноморското и Дунавското ни крайбрѣжие, постройка на специаленъ Противомалариченъ Институтъ въ Бургазъ, а по-късно и въ Видинъ, двата най-силно засѣгнати отъ маларията окрѣзи. Въ дейната програма се подчерта нуждата отъ проучване въ здравно и климатично отношение на Черноморското ни крайбрѣжие и използването му за морелѣчебни цели. Препорѣчва се на клоноветъ по крайбрѣжието постройки на „морски хижи“ и уреждане на лѣтни ученишки и др. колонии, като се създаде една връзка и размѣна на колонисти отъ вътрешността къмъ морето и обратно. Наблѣгна се тоже да се ускори постройката на втория държавенъ морски детски санаториумъ при гр. Месемврия и калолѣчебница въ гр. Анхиало.

За засилване търговското значение на Варненското и Бургазско пристанища се подчерта необходимостта да се разширятъ и снабдятъ съ всички потрѣбни приспособления за по-бързо товарене, разтоварване и претоварване на параходите, както и да се уреди при Бургазското пристанище пълна карантинна служба. Говори се твърде много за отчаяното положение, въ което се намиратъ съобщителните средства по сухо, а сжщо така за нередовността и недостатъчна параходна служба на Бургазския районъ, особено въ южната му половина. Всичко това се отразява крайно неблагоприятно върху културното, търговско и стопанско положение на тоя богатъ, но забравенъ край. Изказа се *pium desiderium* въ съответната смисълъ.

Единъ особено важенъ и парливъ въпросъ предизвика бурни дебати. Това бѣ въпроса за настаняване на бѣжанците. Досегашния опитъ съ настаняване на тия изгнаници, жертва на единъ истински миренъ договоръ, е дало най-печални резултати. Изгнаниците семейства сж били поселени въ най-маларичните мѣста по крайбрѣжието, гдето преждевременно сж си оставили костите, благодарение негостоприемството на една братска тѣмъ страна. Колонизацията на Черноморския край не е дало до сега очакваните резултати поради грешки на администрацията и поради липса на планъ и познаване на мѣстата, гдето е ставало разселването. Събора следъ оживѣна размѣна на мисли взема решение да се настави, гдето трѣбва да се избѣгнатъ досегашните грешки, като настаняването на бѣжанците въ приморската покрайнина да става съ участието и съдействието на мѣстните клонове отъ Сговора. Тая резолюция, както и повече отъ решенията, бѣ гласувана единодушно съ бурни аплодисменти. Съ това се подчерта не толкова неговата национална и патриотична тенденция, колкото хуманните и идеалистични тежнениа, които ръководятъ Б. Н. М. Сговоръ.

Не по-малко оживени спорове предизвикаха предложението за образуване самостоятелна Месемврийска околия и мѣрките, които се диктуватъ за

духовно-културното и економично подигане на Черноморския край.

Окончателното приемане на дейната програма и резолюциите се завърши едвамъ въ следобъдното заседание на четвъртия съборенъ день.

Третия день бѣ посветенъ на единъ излетъ по Черноморското крайбрѣжие — Анхиало, Месемврия и Созополъ. Времето се улучи великолепно и това даде възможностъ на конгресистите да се полюбуватъ на хубавото Черно море и на неговия живописенъ брѣгъ. Въ първия градъ конгресистите и гостите разгледаха солниците и солното езеро въ втория — се полюбуваха на красивите Месемврийски дюни и плажъ, които осеяни съ многобройни курортни посетители, предимно столичани, представяваха лѣстра и живописна гледка. Въ Созополъ, най-големия риболовенъ пунктъ по нашето крайбрѣжие, бѣ разгледанъ града съ неговата оригинална архитектура и строежъ. Голѣма и приятна изненада бѣ започнатия вече строежъ на вълноломна стена, която ще свързва острова, на който ще бжде построено Рибарското училище, съ града. Въ Анхиало конгресистите бѣха посрещнати отъ кмета съ една възторжена речъ, а въ Месемврия — отъ председателя на мѣстния клонъ отъ Морския Сговоръ.

На четвъртия день се прие докладвания отъ комисията бюджетъ на Б. Н. М. Сговоръ за идната година, който възлиза на сума надъ 500 хил. лева. Възприе се да се увеличи абонамента на списанието съ още 10 лв. и да се издадатъ още две книжки отъ „Морска библиотека“. Предвидеха се суми за командировки на делегации отъ Г. У. Тѣло, за бесѣдници и въобще за устна и писмена пропаганда. Предвидя се сжщо платенъ персоналъ за дѣловодната служба и за администриране на списанието.

Временния правилникъ за „Черноморския Наученъ Институтъ“ се одобри безъ особени поправки.

Въ края на предобъдното заседание пор. Пашмаковъ прочете интересенъ рефератъ „Народите и тѣхната мирова политика презъ различните епохи за владѣнието на моретата и ползуването отъ голѣмите плавателни рѣки“.

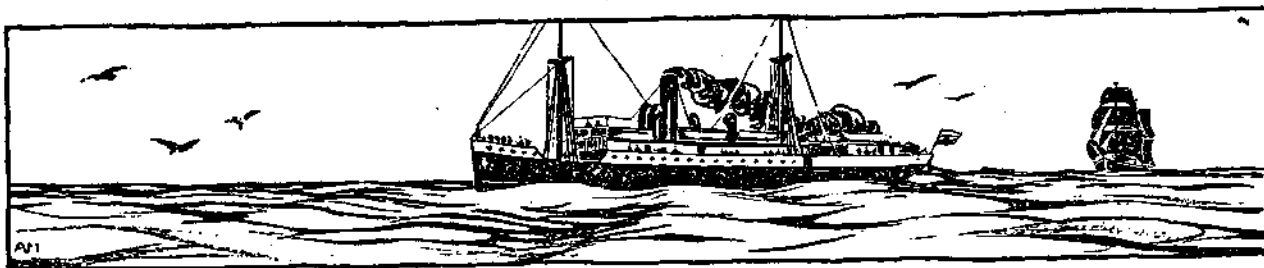
Взема се общо решение трите прочетени реферати, както и ония, които по нѣмане на време не бидоха прочетени, да се отпечата по начинъ, какъвто Г. У. Тѣло намѣри за възможно.

Въ следобъдното заседание се прочете протокола на Провѣрителния Съветъ и се прие въ окончателна форма бюджета. Пристѣпи се къмъ изборъ на излѣзлите по жребие 12 души отъ Г. У. Тѣло и на новъ Провѣрителенъ Съветъ.

Мѣстото за идния съборъ се опредѣли гр. Русе, като се реши презъ време на събора да се направи единъ излетъ по Дунавския брѣгъ до Видинъ и се уредятъ подходящи бесѣди тамъ, гдето би се указало възможно.

Поради изчерпване на дневния редъ, закриването на събора стана на 18 августъ. Сжщия день се състоя въ Бургазъ и конференцията на младежките спортни легиони, а на 19 с. м. се състояха състезанията.

Закриването на събора се изрази въ една бурна, задушевна и сипатична манифестация по адреса на бившето Г. У. Тѣло, чиято дейностъ бѣ одобрена и живо акламирана. Тукъ се прояви единодушното и силата на организацията, призована да изиграе исторична роля въ живота на нацията ни за нейното културно и стопанско преуспѣване.

Българският параходъ „Царь Фердинандъ“.

Рисунка отъ Ал. Мутафовъ.

Сава Н. Ивановъ

ЧЕРНО МОРЕ.

(Резюме на първата частъ отъ неиздаденото още съчинение — „Черно море въ всѣко отношение“).

— Черното море, каквото е въ днешния си видъ, се е образувало още преди да е билъ човѣкъ на земята; то е остатъкъ на една частъ отъ още по-старото Сарматско море, което е заливало голѣми пространства отъ днешна източна Европа и западна Азия.

Въ древнитѣ времена, когато първитѣ му крайбрѣжни жители и първитѣ мореплаватели по него не сж го познавали добре, то носило името Него-стоприемно. По-сетне, когато старитѣ грѣцки моряци го изучили и се увѣрили въ неговата сигурностъ и богатство, тѣ го нарекли Гостоприемно. Но за останалитѣ крайбрѣжни жители, особено за славянитѣ и българитѣ, които се страхували отъ водитѣ му, то си останало за винаги страшно и черно. Отъ тѣхъ то носи днешното си име, макаръ че то не го заслужава, защото нѣма нищо страшно и черно въ него. То е едно голѣмо богатство за нашата страна, его защо трѣбва да го ценимъ. Името му нѣма защо да ни плаши, защото както видѣхте, то е дадено отъ люди, които не сж плавали по него, не сж го използвали и не сж го познавали. За тѣзи, които сж го познавали и които сж кръстосвали постоянно водитѣ му съ своитѣ кораби, то е било добро и гостоприемно, защото ги е хранило и имъ донасяло богати печалби.

Черното море прилича на трапецъ съ повърхнина около 650,000 квадратни километра; най-голѣмата му дължина е 1150 километра, а най-голѣмата ширина — 620 километра. Дължината на брѣговетѣ му достига до 4160 километра, отъ които България притежава 270 километра. При българския брѣгъ морето се вдава въ сушата и образува два голѣми залива — Варненскиятъ и Бургазскиятъ. Въ дѣното на тия заливи при Варна и Бургазъ още отъ 1905 година сж построени модерни пристанища, които даватъ пълно спокойствие и почивка на моряцитѣ и улесняватъ много товаренето и разтоварването на стокитѣ. Нашиятъ брѣгъ на много мѣста се вдава въ водитѣ на морето и образува красиви и живописни носове. Най-забелѣжителни отъ тѣхъ сж два — носъ Галата при Варна и носъ Емине, въ началото на Бургазския заливъ, тамъ кждето се завършва въ морето края на Стара-Планина. На върховетѣ на тия два носа, още въ XIV столѣтие, тъкмо преди да паднемъ подъ турското робство, сж били построени морски крепости на прочутия български войвода Добротичъ, който владѣялъ въ това време северо-източна България съ морскитѣ ѝ покрайнини. Столицата на Добротича била разположена на единъ още по-красивъ и недостъпенъ носъ, нареченъ Калиакра. Той се намира на северъ отъ Варна и сега е въ ромжиски рѣце. Съ загубването на южна Добруджа, загубихме и него;

трѣбва да съжеляваме много за това, защото нѣма никжде другаде по брѣговетѣ на Черно море такъвъ известенъ, красивъ и величественъ носъ.

Черното море е дълбоко и безопасно за корабоплаването. То е едно отъ най-дълбокитѣ морета въ Европа. Най-голѣмата му дълбочина е 2245 метра и се намира къмъ срѣдата му. Срѣдната му дълбочина е около 1100 метра. Отначало брѣговетѣ му се спущатъ полегато подъ водата, но по-сетне стрѣмно падатъ надолу и образуватъ дълбока котловина. Близко до нашия брѣгъ дълбочината на морето не надминава 50—100 метра. Острови въ Черно море нѣма; само покрай брѣговетѣ му тукъ-тамъ излизатъ надъ повърхността на водата голѣми надводни скали, съ повърхнина не повече отъ единъ и половина квадратни километра, които едвамъ могатъ да се нарекатъ островчета. Покрай нашия брѣгъ ний имаме петъ такива малки красиви островчета — скали; островчето „Св. Анастасия“ при Бургазъ; островчетата „Св. Иванъ“, „Св. Петъръ“ и „Св. Кирикъ“ при Созополъ и островчето „Св. Тодоръ“, което се намира въ Кавакския заливъ — южно отъ Созополъ. По Черноморскитѣ ни брѣгове имаме много езера и езерца; по-главни отъ тѣхъ сж: Голѣмото и Малкото Девненски езера, разположени едно следъ друго на западъ отъ морето при Варна; Анхиалското езеро, водата на което е 3—4 пѣти по-солена отъ морската, затова отъ него се добива най-лесно и най-евтина морска солъ — срѣдно годишно отъ 10 до 15 милиона килограма; и най-после Бургазскитѣ езера — Атанаскѣйското, Ваякѣйското и Мандренското, които сж разположени като три лѣчи около градъ Бургазъ. Отъ първото езеро се произвежда сжщо морска солъ, а вторитѣ две — сж богати съ риба.

Водата на Черно море презъ лѣтото е по-студена отъ сушата, затова тя разхладява прибрѣжнитѣ мѣста презъ лѣтнитѣ жеги. Презъ течение на лѣтото черноморската вода малко по-малко се стоплюва отъ лѣчитѣ на слънцето и задържа топлината си за по-дълго време, така че презъ зимата, водата на морето е по-топла отъ сушата. Тогава пъкъ тя отдава по-малко отъ топлината си на сушата, его защо при брѣговетѣ на Черно море презъ зимата е по-топло, отколкото по-навътре въ България.

Черното море не е отъ много соленитѣ морета; срѣдно неговата соленостъ се измѣрва 18 части солъ на 1000 части вода, когато солеността на океанитѣ и другитѣ морета е почти двойно по-голѣма (Мраморното море 24‰, Срѣдиземното море 30‰, Атлантическия океанъ 36‰). Обаче съ

увеличение на дълбочината и солеността на Черно море се увеличава така, че къмъ дъното му тя достига 22 5‰. Малката соленостъ въ повърхностните пластове на Черно море се дължи на голѣмитъ и пълноводни рѣки, като Дунавъ, Днестъръ, Днепъръ, Донъ, Кубанъ и др., които вливатъ водитъ си въ него. До 200 метра подъ повърхността на морето, водата му, както и въ другитъ морета, е богата съ морски животни, но подъ тази дълбочина то прави единствено изключение въ цѣлия свѣтъ, защото отъ тамъ надолу, чакъ до самото дъно, водата му е заражена съ отровния сѣроводороденъ газъ, който издава миризма на развалени яйца. Той не позволява никакъвъ животъ, ето защо въ нашето море, подъ дълбочината 200 метра чакъ до дъното, всичко е мъртво.

По Черно море най-често духатъ севернитъ и северо-источнитъ вѣтрове и то повече презъ зимата. Тогава се явяватъ и по-чести бури, но тѣ не сж тъй опасни, както мнозина си ги представляватъ. Съ днешнитъ кораби, при наличието на мореходната наука, нашитъ моряци лесно се справятъ съ тѣхъ. Презъ лѣтото и есенята морето е най-спокойно и приятно. Тогава много отъ живушитъ въ другитъ мѣста на България идватъ при неговитъ брѣгове за да си отдѣхнатъ и да се насладятъ отъ приятноститъ му, а сжщо така и да се лѣкуватъ отъ разни болести, защото морския въздухъ, морскитъ пѣсци и морскитъ води сж много лѣковити. Презъ лѣтото при нашитъ черноморски брѣгове се събиратъ много гости отъ всички краища на нашето отечество, които имъ придаватъ особено оживенъ видъ. Тогава всички завиждатъ на интересния и пълненъ съ хубости моряшки животъ.

Мъглитъ въ Черно море, въ сравнение съ другитъ морета, сж рѣдко явление. Тѣ се явяватъ само презъ пролѣтѣта и есенята, стоятъ малко време надъ морето и скоро се разпрѣскватъ. Черното море замръзва само въ най-севернитъ си части покрай руския брѣгъ (при Одеса и Николаевъ); при извънредни студени зими, които сж голѣма редкостъ и се случаватъ едвамъ веднажъ на сто години, морето замръзва на по-голѣмо пространство покрай брѣговетъ.

Въ Черно море има две главни течения. Едното отъ тѣхъ е надводно и носи сладкитъ води на Дунава, Днестъръ, Бугъ и Днепъръ покрай нашия брѣгъ въ Босфора и Мраморното море. Другото е подводно и носи многосолениитъ води на Мраморното море, чрезъ долната частъ на Босфора, въ котловината на Черно море. Първото течение постоянно опрѣснява водата на Черно море, а второто — постоянно я осолява, но тъй като и дветъ течения сж почти съ еднаква сила, то повърхността на морето се запазва на еднаква височина и солеността му не се измѣня.

Климата по брѣговетъ на Черно море зависи много отъ географическитъ условия на различнитъ мѣста и затова е доста разнообразенъ. Така напримеръ: По севернитъ му брѣгове той е остъръ — голѣма суша и жегъ прѣзъ лѣтото и силни студове и вѣтрове презъ зимата. По источнитъ и южнитъ брѣгове той е мекъ и умеренъ, даже по нѣкои мѣста на юго-източния му кѣтъ той се приближава къмъ тропическия климатъ. По нашитъ брѣгове климата е малко по-суровъ, но все пакъ той е по-мекъ отколкото въ вътрешността на България. Снѣга по нашитъ черноморски брѣгове е едно рѣдко явление презъ зимата и когато падне такъвъ, той не може да се задържи повече отъ

2—3 дена, освенъ въ извънредни случаи, при сурови зими, когато се задържа по-вече на земята и навалява въ по-дебелъ пластъ.

Черноморското растително и животинско царство не е тъй-богато както въ другитъ морета, защото по-голѣмата частъ отъ дълбокитъ му води, както споменахъ по-горе, е заражена съ сѣроводородъ, но все пакъ това което расте и живѣе въ водата на морето е голѣмо богатство, което изхранва една значителна частъ отъ крайбрѣжното население. Само рибитъ, които живѣятъ въ Черно море се наброяватъ до 130 различни вида, отъ които почти половината сж предметъ на риболовството. Тамъ главно се ловятъ: скумбрията, хамсията, калканътъ, паламудътъ, кефалътъ, иларията, карагозътъ, попчетата и др. Отъ тия риби съ една мрежа се ловятъ по десетки и даже стотици хиляди килограми, а за презъ цѣлия сезонъ общото количество отъ единъ видъ наловена риба достига до милиони килограми. Годишно ний ловимъ въ Черно море отъ 1—3 милиона килограма морска риба, но това е само $\frac{1}{6}$ частъ отъ това, което бихме могли да ловимъ всѣка година, безъ да се боимъ, че рибата въ морето ще намалѣе. Ако усилимъ нашето морско риболовство, ний ще можемъ не само да наситимъ българския народъ съ риба, но и ще остане голѣма частъ, която ще можемъ да изнасяме за проданъ въ другитъ държави. Съ това ний ще увеличимъ много народното си богатство и ще имаме вкусна, прѣсна и ефтина храна, която всички въ България обичатъ.

Въ Черно море има и интересни животни, каквито сж напримеръ морската мечка (отъ рода на тюленитъ) и морската свиня (отъ рода на делфинитъ), които всѣки би могълъ да види и да се полюбува на тѣхната игра надъ морскитъ вълни. И дветъ тия голѣми морски животни достигатъ на дължина до три метра, тѣ сж млѣкопитающи и раждатъ малкитъ си живи. Първата отъ тѣхъ обича скалиститъ мѣста около носъ Калиакра, Месемврия, Созополъ и носъ Зейтинъ, а втората се среща по-навжтре въ морето и на цѣли стада пѣтува заедно съ корабитъ и се надпреварва по бързина съ тѣхъ.

Ний използваме нашето море като ефтинъ и удобенъ пѣтъ за да се съобщаваме и размѣняме произведенията си съ другитъ държави. А известно е, че водниятъ пѣтъ и водниятъ превозъ сж най-ефтенитъ. За тази целъ имаме наши чисто български вѣтроходи и параходи, които развѣватъ българското трицветно знаме не само по Черното, но и по другитъ морета; тѣ разнасятъ пѣтници, пощата и стоки и съ своята конкуренция заставятъ и другитъ чужди параходи да пренасятъ нашитъ товари по-ефтино.

Освенъ това ний използваме нашето Черно море и въ морелѣчно отношение. По красивитъ му брѣгове прѣзъ лѣтото и есенята, както споменахъ вече, при единъ извънредно приятенъ климатъ се подбодряватъ или поправятъ разклатеното си здраве много хора отъ вътрешността на България. Тогава българскитъ черноморски брѣгове се оживяватъ още по-вече и представляватъ една пѣстра весела картина. Като най-известни мѣста въ морелѣчно отношение у насъ се считатъ: Месемврия, Варна и цѣлия Варненски заливъ, кждето е и единствения за сега морски санаториумъ въ България, Гюзекенъ, Созополъ и Бургазъ.

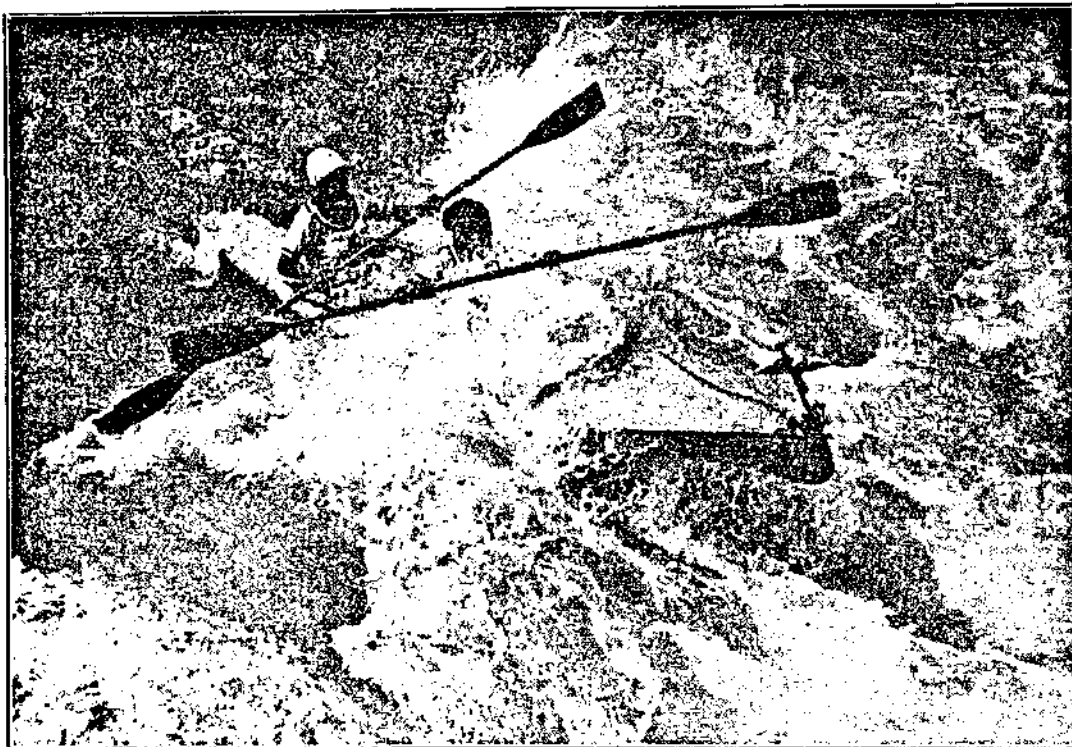
За да изтъкна отъ какво голѣмо значение е Черното море и неговитъ брѣгове за българитъ, ще кажа, че тѣ — морето и брѣговетъ — бж бѣ-

литѣ дробове, чрезъ които диша България. Морскиятъ брѣгъ е прозореца, презъ който влиза свѣтлина въ нашата страна отъ вънкашния свѣтъ. А морскитѣ пристанища — това сж вратитѣ, презъ които влиза по-голѣмата частъ отъ богатството на нашето отечество.

Колкото бѣлитѣ дробове, прозорцитѣ и вратитѣ на нашето отечество сж по-голѣми и по-просторни, толкова и ний ще бждемъ по-сжживени, по-културни и по-богати. Загубимъ ли ги — като послѣствие отъ това ще загубимъ и себе си като народъ.

Варна, 2. VII. 1924 г.

BAFAWESPORT.

Спортна лодка типъ „русалка“, пктуваща при бурно море.

„СЖЩИНСКО“ ПОЖАРНО УЧЕНИЕ ВЪ ПАРАХОДА

Кръстосвачтъ „Германия“ принадлежащъ къмъ срѣдиземноморската ескадра, стоеше до брѣга на Корфу, за не малка радостъ на намиращитѣ се въ него възторжени поклонници на класицизма и грѣцкитѣ древности. Къмъ най-яркитѣ отъ тѣхъ принадлежаха доктора, пастора и други „нестроеви“ отъ каютъ-компанията. Тѣ не бѣха обременени съ служба, можеха да слизатъ на брѣга когато и кждето поискатъ, да се впускатъ въ близки и далечни екскурзии за да търсятъ древности и да се отдаватъ на своята мания.

Капитантъ и старшия офицеръ бѣха таѣрде заети и нѣмаха време за развлечения; на тѣхъ лежеше много по-важната обязаностъ да бдятъ за порядъка на кръстосвача си, като го държатъ въ такъвъ видъ, че въ всѣко време да прави честь на своето знаме.

„Лейтенантъ Шайдемантелъ“, обърна се една вечеръ капитантъ къмъ старшия офицеръ, когато той следъ доклада си, очакваше нареждания за следующия день, — „утре следъ обѣдъ ни предстои да произведемъ обикновенното пожарно учение. Много ми се иска да го произведемъ не по стария, изгърканъ начинъ. Необходимо е да се възбуди у хората по-голѣма енергия и живостъ, да имъ се внуши по-голѣма инициатива, нови мисли, бодростъ на духа, съ една дума, да се оживи това шаблонно учение, да се направи по-правдоподобно, близко до действителността. Затова азъ не желая

щото подофицеритѣ, както обикновенно, да отправятъ прѣскалата направо задъ борта. Трѣбва, макаръ веднѣжъ, да се предположи пожаръ подъ палубата, за да се види ще съумеятъ ли хората да се справятъ, достатъчно ли сж подготвени въ случай на действителенъ пожаръ, нѣма ли да се разпръснатъ. И тѣй, бждете любезни, потрудете се да устроите учение въ този духъ. Разбира се не забравяйте при това да дадете нареждане, щото пожарнитѣ кранове да бждатъ затворени. Само не казвайте до утре за времето и мѣстото на измисленото отъ насъ учение, за да стане по възможностъ по-естествена пожарната тревога. Лека нощъ, лейтенантъ Шайдемантелъ“

Старшиятъ офицеръ се поклони. Следъ това, като даде нѣколко нареждания на дежурния, който го очакваше при вратата на каютата му, си влезе вътрѣ. Казаното отъ капитана не му даваше мира. Макаръ и „старика“ да бѣше крайно любезенъ, все пакъ, не трѣбва ли той да види въ думитѣ му неудоволствие отъ него? Не скриваха ли думитѣ му лекъ намекъ, даже укоръ? Не трѣбва ли той да сметне, че действията му при опредѣляне на учението сж „изгъркани“? Не е ли въ него вината, че то се произвежда тѣй изгъркано — математически, флегматично — механически?

Въ сжщностъ, разбира се, старика бѣше правъ въ всѣко отношение, не само отъ служебна страна, но и отъ общочовѣшка. Необходимо бѣше да се

устрои на другия денъ, колкото е възможно до действителността пожарна тревога.

Не следва, разбира се, да се плиска само по палубата, както това се правеше до сега. По естествено отъ всичко би било да се предположи пожаръ въ нѣкоя каюта. Да, това е гениална мисль! И тя му се показва до толкова велика, щото лейтенанта даже се усъмни, дали тя възникна въ собствената му глава:

Да, това е решено: огъня трѣбва да се предположи непременно въ една отъ каютитѣ, това му бѣше до очевидностъ ясно. Но заедно съ това веднага възникна и голѣмо затруднение: коя именно каюта да се избере за мѣсто на предполагаемия пожаръ?

Загрижено размишляваше върху това г. Шайдемантиелъ и мисленно, лежейки въ леглото, преходи отъ каюта въ каюта. по най-добросъвестенъ начинъ избиращъ най-подходящата отъ тѣхъ. Наблѣгаше мисльта да спре избора си върху каютата на самия капитанъ; това блѣстящо би доказало несъмнено, тънко разбираше на полусказанитѣ желанія на началството и достатъчно ярко би повдигнало служебния му стремежъ. Отъ друга страна обаче, обвзе го съмнение, да ли нѣма да се покаже на капитана такова пожарно учение вече извънъ мѣрка „естествено“.

Ако се предположи напиримѣръ, че капитана седящъ на писмената си маса, е занятъ съ важни работи или пъкъ тъкмо седи въ ванната! Какво би станало, ако би въ такъвъ именно моментъ се разтвори неочаквано вратата на каютата му и къмъ него биха били угрожающе насочени прѣскалата на шестѣхъ пожарни помпи? Не, такъвъ сюрпризъ той не се осмѣлява да устрои на всемогъщия командиръ на кръстосвача „Германия“.

Да пожертва собствената си каюта? Но... не, благодаря. По-добре не трѣбва. Такова изцапване да устрои у себе си — покорно благодаримъ. А безъ изцапване нѣма да мине, даже и при затворени кранове.

Каютитѣ на господа офицеритѣ? Не, и това е невъзможно; нѣма да е добре и тамъ да се устрои такава неприятностъ. Дежурната служба вече измори тѣй много всички, че не му се поиска да ги лиши отъ краткия, толкова необходимъ сънъ.

Помещението на матрозитѣ? Не, не бива, защото това пакъ ще се покаже на „старика“ не достатъчно „естествено“. Не, нѣма какво да се прави, трѣбва да се установи на нѣкоя каюта! Дяволъ го взелъ! Та нима на такъвъ корабъ, като „Германия“ не може да се намѣри парче неутрална почва, на която би било възможно да се произведе това нещастно учение? И нужно пъкъ било наистина, щото такава безумна мисль да дойде на ума на „старика“. Но, не прекрасно ли се извършваше пожарното учение до сега? Хората по простому се извикваха на палубата и струитѣ отъ пожарнитѣ тръби се направляваха преспокойно задъ борта; при това не ставаха никакви изцапвания, парахода оставаше напълно чистъ. Наистина дохаждатъ понѣвга на командира такива неудобни мисли, дяволъ го взелъ!

Г-нъ Шайдемантиелъ все мислеше и мислеше и безпокойно се въртеше на леглото си, макаръ въ такова време, следъ дневния жаръ и трудъ, обикновенно отдавна би спалъ съня на праведникъ. Умственото напрежение го лишаваше отъ сънъ и Морфей не го приемаше въ обятията си.

„Стой! Еврика, дяволъ го взелъ!“ пакъ гени-

ална мисль блѣсна въ главата на старшия офицеръ... „а какво би било, ако спра избора си на каютата на пастора?“ На г-нъ Шайдемантиелъ бѣше известно, че последния бѣше страшенъ събирачъ и изследвачъ на древноститѣ, който най-охотно би пренесълъ и цѣлия островъ Корфу въ каютата си, за да има по възможностъ повече исторически паметници. Сега той си спомни, че този ученъ мжжъ се готвеше именно утре да направи екскурзия на островъ Лазаретто. „Ура, дяволъ го взелъ! по добро и не може да се измисли. Решавамъ това!“

Пастора нѣма да го има, а ако даже и да бже, то съ него, като съ празенъ гостъ на каютъ — компанията, не е нужно тѣй да се справятъ, като съ задълженитѣ къмъ службата офицери. „И тѣй, мѣсто на възникването на пожара ще назнача каютата на пастора! Нека капитана се наслаждава, дяволъ да го вземе!“ и после съ блаженното съзнание за щастливото разрешение на трудната задача, г-нъ Шайдемантиелъ се хвърли въ разтворенитѣ обятия на Морфея.

На другия денъ, следъ обѣдъ, на палубата имаше фронтово учение; всѣки отлично знаеше, че ежеминутно би могло да се очаква сигнала за пожарната тревога, тѣй като бѣше петъкъ, но всѣки се стараеше да си даде видъ като че ли съвсемъ нищо не му е неизвестно за предстоящото учение. Най-тайнствено отъ всички се дѣржеше старшия офицеръ. По неговото мнение, той твърде тънко е повелъ цѣлата работа: никому не каза ни дума за замишления подвигъ. Само корабника добре познаващъ своя началникъ, се досещаше по лукавото изражение на очитѣ му, че той таи нѣщо излизащо извънъ реда и дълбоко бѣше убеденъ, че това „нѣщо“ се отнася именно къмъ предстоящото пожарно учение.

„Обаче, трѣбва да се държатъ ушитѣ наострени“ и той отиде къмъ заведующия пожарнитѣ помпи, за да му обърне внимание за подозираната отъ него неочакваностъ. „Охо“, му възрази другия, „насъ не можешъ да ни уловишъ на тѣсно; за насъ не съществува неочакваностъ. У насъ всичко е олрайтъ“. И той отъ своя страна, като повика помощницитѣ си, тайнствено имъ намекна, че не би било излишно да държатъ готови пожарнитѣ тръби.

Такива приготовления, разбира се, не се допускатъ отъ правилата и г-нъ Шайдемантиелъ нѣмаше и най-малкото подозрение за това, което вършеха подчиненитѣ му.

Той реши да даде заповѣдъ за затваряне на крановетѣ на тръбитѣ чакъ въ последната минута за да произлезе учението по възможностъ по правдоподобно. Каквото и да стане, трѣбва да се запази тайната до това време, дяволъ го взелъ!

Съ нетѣрпение очакваше г-нъ Шайдемантиелъ времето, когато трѣбва да започне пожарното учение. Той имаше намѣрение да го произведе много по-рано отъ обикновенному, за да изненада всички. И най-после настана толкова нетѣрпеливо очакваната минута.

Бавно, на гледъ случайно, се приближи той до стоящая на дежурното мѣсто кадетъ и мимоходомъ му прошепна нѣколко думи.

Кадета, отъ своя страна, съ невиненъ изгледъ се постара незабелѣзано да се добере до паракходния звънецъ.

Бимъ-бимъ-бимъ-бимъ... прозвуча звънеца и, като чели чрезъ замахането на вълшебенъ жезълъ, всичко на парахода се преобрази: тамъ,

гдето матрозитѣ току що спокойно се занимаваха съ изучването на оржжейнитѣ приеми, всички изведнажъ скокнаха отъ мѣстата си като ужилени и се залутаха; обаче всички спѣшни работи се извършваха удивително безшумно и бързо. Като привидения беззвучно се плъзгаха по палубата бѣлитѣ фигури на матрозитѣ и бѣше поразително, че цѣлата тази трескава деятелностъ ставаше съвършено спокойно и безъ всѣкакво вълнение. Нали това бѣше пожарно учение и въ време на него най-строго се предписваше пълно самообладание и спокойствие.

Външното спокойствие, обаче, е лъжливо и не изключва вътрешното вълнение. Такова бѣше и душевното състояние на старшия офицеръ, когото ни за минутка не оставяше съзнанието за това изискване, което вечерята му постави капитана, относително „естествеността“ на предстоящото пожарно учение.

Нагледъ, той предвидя всички случайности и за това, предъ видъ на необикновеността на произшествието, може да бжде обвиненъ, че забрави само едно — да даде заповѣдь за затваряне на крановѣтъ на пожарнитѣ помпи.

Въ тази минута отъ всички страни се посипаха като градъ всевъзможни доклади:

„Помпитѣ сж готови“, докладватъ отъ разни страни разнитѣ подчинени, съ по-вече или по-малко дълбокъ басъ, споредъ това, съ какъвъ гласъ ги е надарила природата.

„Клати!“ по навикъ изговори съвършено машинално старшия офицеръ, съ обикновенната при пожарнитѣ учения команда: „Огъня е въ каютата на пастора“.

„Клати! клати! клати! — повтарятъ разпрѣснатитѣ по разнитѣ мѣста подофицери и благодарни на строгата параходна дисциплина, заповѣдта незабавно се привежда въ изпълнение.

Но нека погледнемъ въ каютата, която по више усмотрение бѣше избрана днесъ за мѣсто на главното действие.

Каютата не бѣше праздна, както предполагаше старшия офицеръ и като не смѣтаме изпълващитѣ я богато колекции отъ камъни, разни художествени и исторически забелѣжителности, масата книги и ржкописи, въ нея бѣше и самия домакинъ и притежателъ на всички тѣзи съкровища. Той днесъ се отказа отъ проектираната по-рано екскурзия на островъ Лазаретто, за да приведе въ порядѣкъ колекциитѣ отъ древности, събрани отъ него съ такъвъ трудъ и любовъ. Но, преди да пристѣпи къмъ тази работа, той реши малко да си поотдѣхне и за това твърде удобно се разположи въ леглото си.

Когато той чу сигнала за пожарната тревога той съ още по-големо удоволствие се протегна: какво го интересува него пожарната тревога! Нека тѣ си се разправятъ тамъ; въ такива случаи нему, ако е на парахода, му се вменяваше въ длъжностъ да не напуща каютата си; и ето той въ настоящата минута най-добросъвестно не изпълнява ли това предписание? Самодоволна усмивка се разлѣ по лицето на пастора и той даже съ удовольствие се вслуша въ шума, произходящъ надъ главата му по палубата.

Но на смирения служителъ на олтаря предстоеше неочаквано и твърде горчиво разочарование. Вратата му внезапно, съ дича стремителностъ, бѣше отворена и едва не изтрѣгната съ кукитѣ ѝ; шестъ брадати подофицери, всѣки въоръженъ съ пожаренъ мѣхъ, тѣй сжщо стремително се появиха на

прага на каютата му и съ отчаяна решителностъ и свирепо изражение на лицата отпратиха къмъ него всичкитѣ шестъ прѣскала. Обаче, ужасътъ, който го обхвана въ първата минута, отстѣпи мѣсто на малко успокоение, когато той съобрази, че собствено, това за него не представлява никаква опасностъ, тѣй като цѣлата работа се свежда, въ сжщностъ, до просто пожарно учение; той даже, приповдигналъ се отначало, се готвеше отново да се изтегне въ леглото. Но тукъ се изрази нещастieto надъ него! Шестѣхъ пожарни помпи внезапно и едновременно започнаха да изливатъ върху него силни голѣми струи студена вода, които и самия него и каютата му въ нѣколко само секунди залѣха до толкова, че никакъвъ, даже и най-страшния огънь, не би устоялъ срещу такова енергично гасене.

Въ безуменъ страхъ се притисна той до жгѣла, обливанъ отъ глава до пети въ вода. Не по-малко отъ него, обаче, бѣха изплашени и държащитѣ прѣскалата подофицери и кондуктора, който ги предвождаше. „За Бога! оставете! оставете!“, се чуваше въ хоръ отъ всички страни „Престанете да клатите“, отчаяно викаше и офицера. Въ общата суматоха не бѣше възможно изведнажъ да се предаде на палубата за положението на работата, защото всички се стараеха да се надварватъ единъ другъ.

„Приберете тржбитѣ!“ изкомандва кондуктора, желаеи да предотврати по-нататѣшния потопъ и самъ подскочи за да изтрѣгне прѣскалото отъ ржцетѣ на единия отъ матрозитѣ. Но съ това той само увеличи бъркотията, защото хората като искаха по възможностъ по-скоро да изпълняватъ заповѣдта на своя офицеръ, сега отъ бързане, се уливаха съ вода, затова и офицера, намерилъ се между тѣхъ, не успѣ и да се обърне, когато бѣше изморгенъ до кости.

Всичко случило се стана, несъмнено, много по-скоро, отколкото може да се опише. Но и нѣколкото мига отъ това страшно наводнение бѣха достатѣчни за да направятъ пълно опустошение въ каютата.

Веднага щомъ до старшия офицеръ дойде сведението за случилото се, той моментално издаде заповѣдь: „Престани да клатишъ“ и избѣрза на мѣстопроизшествието. И що за картина се представи предъ погледа му! Каютата на пастора имаше видъ, като че надъ нея се бѣше пронесълъ ураганъ, а самия нещастенъ служителъ на олтаря състоше, забитъ въ жгѣла, бледенъ, треперящъ, олицетворяващъ и ужасъ и нещастие. Отчаяние завладя г-нъ Шайдемантелъ. Ако не бѣше старши офицеръ на „Германия“, той съ готовностъ би си изскубалъ коситѣ.

Най-после всеобщата суматоха, бѣгането и шума, привлекоха вниманието и на самия капитанъ. Дошелъ на мѣстопроизшествието, той веднага разбра, че крановѣтъ не сж били затворени и по лицето на своя старши офицеръ видѣ, че той се намираше въ такова състояние на духа, което само по себе си вече показваше достатѣчно наказание за неговото забравяне и разсеяностъ. Затова, той не се реши да усилн отчаянието му съ нѣкаква забелѣжка въ присѣстствието на командата. И, за себе си, реши да му направи другарска белѣжка при по-благоприятна минута, а сега предпочете да погледне на извършеното събитие отъ хумористична гледна точка и за това само каза съ саркастична усмивка: „Обаче, г-нъ лейтенантъ, вамъ се удаде да устроите действително „сжщинско“ пожарно учение.

Преведе Петъръ Петковъ.

Ромжиското правителство е сключило договоръ съ италианската корабостроителница въ Неаполтъ „Pattison“ за постройката на 4 изстребителя най-новъ типъ. Тѣзи кораби сж за бждащия черноморски ромжнски флотъ, който споредъ морската имъ програма трѣбва да бжде увеличенъ.

Воннно-морскиятъ бюджетъ на Ромжния за 1924 год. е 180 милиона лей. Отъ този бюджетъ 40 милиона се предвиждатъ за привеждането въ пълна изправностъ на купенитѣ отъ Италия преди две години разузнавателни кораби „Marasti“ (по-рано „Nibbio“) и „Marasesti“ (по-рано „Spargiero“).

Турското правителство е увеличило морско-военни си бюджетъ отъ 6,750,000 турски лири на 8,550,000 турски лири съ огледъ да може да поправи и тури въ действие линейниятъ кръстосвачъ „Гьобенъ“ и да може да купи нѣколко подводни лодки.

Последнитѣ съобщения гласятъ, че въ връзка съ новитѣ постройки на военни кораби за Гърция, Турция е заржчала да ѝ построятъ 6 подводни лодки.

С. Ч.

Презъ 1923/24 г. английското правителство е раздало на различнитѣ англ. параходни д-ва общо 648,461 лири (402,045,820 лв.) субсидии за пренасяне на пощата и поддържане бързоходнитѣ презморски съобщения.

Сжщото правителство е отпуснало презъ изтеклата година на разнитѣ английски параходни д-ва и корабостроителници кръгло 18,000,000 лири (11 милиарда лева) кредитъ за постройката на нови търговски кораби и разширение презморскитѣ съобщения.

Г. С.

Плаващъ университетъ. Американскитѣ университети мислятъ да закупятъ старъ корабъ отъ 21 хил. тона, който ще се нарече „Университетъ“. Той ще бжде въоръженъ за едно околосвѣтско плаване.

Това плаване би послужило да постави 450 студента въ прѣмъ контактъ съ икономическия свѣтъ.

Пътниците биха били избрани предпочително между младежи физически добре развити и проявяващи командни способности въ предпочитание предъ тѣзи, които иматъ училищни успѣхи. Имайки предъ видъ авантюристическия наклонности и сжщевременно практическия духъ на американеца, ако първото плаване се окаже сполучливо, безъ съмнение, този обичай ще се установи.

Училищни плавания По подобие на американската инициатива Le Journal, подъ покровителството на Французската Морска Лига (тъй се нарича въ Франция Морския Сговоръ), взима инициативата за уреждане презъ идущия септември на редица голѣми училищни плавания. Ще се отпускатъ стипендии на студенти и студентки, които ще пътуватъ въ отдѣлни групи; участващитѣ въ плаванята, ще бждатъ освенъ това осигурени отъ организацията, която е взела инициативата за уреждане тѣзи плавания.

Всѣки студентъ ще се задължи да предаде въ тритѣ мѣсеца следъ своето завръщане едно по-

дробно изложение, придружено до колкото е възможно съ фотографически снимки и рисунки.

Revue Maritime може само да ржкоплѣска на подобна инициатива и пожелава на щастливитѣ младежи, на които би се паднало да участвуватъ въ тѣзи плавания да придобиятъ любовъ къмъ морето и къмъ морскитѣ работи.

Н. М.

Безжичния фаръ на „Маркони“. Той почива на принципа, че електрическитѣ вълни се подчиняватъ на сжщиятъ законъ на отражение, както и свѣтловитѣ лъчи. Херцъ е работилъ съ вдѣлбнати огледала отъ металъ — Маркони употребява скелетъ отъ телъ, който въ опредѣлено врѣме се върти около остьта си и произвежда електрически лъчъ по подобие на мигающитѣ фарове. Следъ като една инсталация на подобенъ апаратъ въ Манчестеръ е дала добри резултати, построили сж една станция за корабно пелингуване на острова Inchkeith съ далечина на предаването 10 морски мили. Сега се строи нова инсталация за 20 м. мили до фара на „South Foulard“. Точността на пелингуването е 2°. Такива станции може да се използватъ отъ каквато и да е корабна станция.

(Изъ „Hanza“ № 2, 1924 г., превелъ К. З.)

Воденъ транспортъ въ вътрешността на Русия Немско-Руската компания за транспортъ, която е основана отъ съветското правителство съ съгласие съ единъ немски консорциумъ, е пуснала напоследъкъ парахода „Pionier“, който ще свързва Хамбургъ съ Енцели на Каспийското море. Пътя води презъ финския заливъ и Нева, достига каналната мрежа на Маниа, отъ тукъ той върви по-нататкъ за да достигне Волга и по нея свършва въ Астраханъ. Вториятъ корабъ пуснатъ въ движение е „Enzeli“. Той се намира на пътъ за Каспийското море. Освенъ него намиратъ се въ постройка въ корабостроителницата на Рюстрингенъ два 600—1000 тонни моторни кораби, а така сжщо два други такива въ Швеция. За сега една американска компания е получила концесия за учредяването на единъ воденъ пътъ-каналъ, между Волга и Донъ, така щото горнитѣ водни пътища ще се свържатъ съ Черното и Срѣдиземно морета. Една друга група се занимава съ постройката на единъ воденъ пътъ между Каспийското море и Аралското езеро.

Комисия по водитѣ на Дунава, инеци Унгария. Тази комисия биде основана споредъ договора въ Трианонъ. Тя се състои отъ единъ председателъ избранъ отъ съвета на обществото на народитѣ и отъ по единъ членъ на заинтересуванитѣ териториално прилежащи страни. Въпреки, че Австрия съвсемъ не е доминираща сила споредъ мира отъ Трианонъ (чл. 293 отъ мирния договоръ въ Трианонъ и чл. 90 отъ мирния договоръ въ St Germain), тя като притежателка на бивша унгарска територия има мѣсто въ комисията. На народния съветъ е предаденъ единъ проекто-законъ по този случай. Австрийскитѣ интереси въ комисията се поддържатъ благодарение на влиянието на мѣстноститѣ „Neusiedlersee“, „Letha“ и „Raab“ на границата между Градско и Унгария.

БЪЛГАРСКИ НАРОДЕН МОРСКИ СГОВОРЪ

СЪОБЩЕНИЕ № 6

27 октомври 1924 год. — Варна.

1. Запасния полковникъ отъ генералния щабъ г. П. Дървинговъ, още преди балканската война е обикалял и изучавалъ Черноморското ни крайбрежие отъ „Атлманъ до Шабла“ съ целъ да издаде съчинение по отбраната му по сухо.

Поради войнитъ не е успѣлъ да стори това на време. За сега отново е почналъ своитъ изчужения. На 5 септември т. г. е билъ на обиколка по крайбрежието отъ гр. Анхало до с. Резово. Пребивайки въ с. Резово е узналъ за съществуването на клонъ отъ Б. Н. М. Сговоръ и съ охота е пожелалъ да бжде записанъ за членъ. Въ скоро време се очаква да издаде съчинението си „Отбраната на Черноморския брѣгъ на България“.

2) На 15 юли т. г. Резовския клонъ на Б. Н. М. С. е преизбралъ управителното си тѣло както следва: председателъ Кап. Димитровъ н-къ 3/15 пограниченъ участъкъ, секретаръ-касиеръ Яни Д. Стаматовъ (търговецъ) и членове: П. Янковъ — учителъ, В. Н. Палавуровъ, Р. П. Стаматовъ.

3) На 7 октомври т. г. председателя на Анхалския клонъ отъ Б. Н. М. Сговоръ г. Ат. Р. Поповъ по болезнени причини си е подалъ оставката, която е била приета и на негово мѣсто е избранъ г. Хр. Бѣлобравовъ.

4) Ямболския клонъ отъ Б. Н. М. Сговоръ усилено се приготвява да даде вечеринка съ пропагандна целъ.

5) На 19 октомври Софийския клонъ отъ Б. Н. М. С. е свикалъ членоветъ си на общо годишно събрание при следния дневенъ редъ:

а) Дейността на I-я редовенъ конгресъ на Б. Н. М. С. въ гр. Бургазъ, отъ професоръ Ст. Консуловъ.

б) Отчетъ за дейността на клона презъ 1923/24 год.

в) Докладъ на контролната комисия.

г) Приемане бюджета-проекта за 1924/25 г.

д) Изборъ на ново настоятелство.

е) Разни.

6) На 19 августъ т. год. контролната комисия отъ Пловдивския клонъ на Б. Н. М. С. е свикала общо годишно събрание, въ което упр. тѣло е дало отчетъ за дейността си отъ възобновяването отъ 25 мартъ до 4 септември т. г. Същевременно клона е издалъ апелъ къмъ гражданството съ пропагандна целъ и привличание членове. Избрано е ново управ. тѣло, което ще бжде съобщено допълнително.

7) На 19 октомври Варненския клонъ отъ Б. Н. М. С. е свикалъ общо годишно събрание въ което се разисква по следнитъ въпроси:

а) Отчетъ за дейността на клона презъ изтеклата година.

б) Докладъ на делегата отъ I-я редовенъ съборъ на Б. Н. М. С. въ Бургазъ.

в) Разгледа и прие бюджета за 1924/25 г. Приходи-разходъ 75,000 лева.

По важни разходни пера:

За дѣтско ученическа колония 10000 лв.

За довършване постройката на пристанъ 10000 лв.

За набавяне спортни лодки за спортния легионъ 24000 лв.

За уреждане беседи въ Вар. легионъ 15000 „

За спортна литература 5000 „

и други.

г) Разисква се по въпроса за сливането Варн. морски спортенъ легионъ къмъ Варненския клонъ на Б. Н. М. С. Присъствуваха множество легионери съ съвещателенъ гласъ. Взе се решение за сливането на легиона съ клона.

д) Съ абсолютно болшинство се провъзгласи Н. В. Царъ Борисъ III за почетенъ председателъ на клона.

в) Избраха се допълнителни членове на мѣстото на излѣзлитъ г-нъ кап. II-ри рангъ Стефановъ и мичманъ I-ви рангъ Мишляковъ. Новоизбранитъ сж кап. лейтенантъ Никола Мишевъ и мич. I-ви рангъ Мишляковъ.

Секретаръ: Г. Славяновъ.

СЪОБЩЕНИЕ № 7

къмъ 15 ноември 1924 година

1. Въ Гл. Управително Тѣло на Б. Н. М. Сговоръ е получена серията отъ диапозитивни снимки представляващи нашето черноморско крайбрежие, изработени отъ М-вото на Народното Просвѣщение за нуждитъ на Б. Н. М. Сговоръ. Снимкитъ сж цѣлсти и сж на брой 136, — съ тѣхъ ще могатъ да се илюстриратъ много и различни беседи върху черноморското ни крайбрежие.

2. Въ Гл. Управително Тѣло е полученъ списъка отъ диапозитивни серии и отпечатани беседи, съ които разполага германския морски сговоръ за своята устна пропаганда. Голѣма частъ отъ тия германски диапозитивни серии отлични биха услужили и за народнитъ ни четения, които Б. Н. М. Сговоръ урежда, обаче Гл. Управително Тѣло ще достави само нѣколко серии, тъй като средствата съ които разполага за тая целъ сж твърде ограничени.

Нови диапозитивни серии ще бждатъ доставени още и съ съдействието на нашето М-ство на Просвѣтата.

3. Въ Варна е основано младежко спортно туристическо д-во „Корабъ“, което има за целъ упражняването на морския спортъ. Устава на д-вото е изпратенъ отъ М-вото на Вътрешнитъ Работи въ Гл. Управително Тѣло за мнение, — отъ тукъ е повърнатъ съ мнение, че устава трѣбва да се утвърди.

4. Гл. Управително Тѣло е изработило организационния правилникъ, по който за въ бждаще ще съществуватъ морскитъ и рѣчни спортни легиони къмъ клоноветъ. Правилника наскоро ще бжде разпратенъ на всички клонове, които иматъ или проектиратъ да образуватъ такива легиони къмъ себе си.

5. Министерството на Народното Просвѣщение отпущна 10,000 лв. помощъ за втората годишна на сп. „Морски Сговоръ“.

6. Управата на Морския музей е откупила три картини отъ художника — маринистъ Хр. Каварналиевъ за музея. Проектира се откупуването на картини и отъ други маринисти.

7. Гл. Управително Тѣло е решило да вземе инициативата за свикване една конференция за разглеждане въпроситѣ въ свръзка съ откриването на Черноморския Наученъ Институтъ. За целта сж отправени покани до: М-вото на Земледѣлието, М-вото на Народното Просвѣщение, Университета, Академията на наукитѣ, Историческото дружество, Свободния университетъ, Търговската академия въ Варна, Варненското Археологическо Д-во и г. г. А. П. Стоиловъ и Баласчевъ отъ Етнографическия Музей. Б. Н. М. Сговоръ ще се представлява на тая конференция отъ членове на Гл. Управително Тѣло въ Варна и нѣколко членове отъ клоноветѣ въ София и Русе. Конференцията ще се свика въ София, навѣрно презъ м. януарий.

8. Гл. Управително Тѣло е отпечтало 4,000 голѣми стѣнни календари за 1925 год. Календаритѣ сж художествено изработени съ нови сюжети отъ художника — маринистъ Ал. Мутафовъ. Тѣ сж отпечатани на луксозна гланцова хартия и представляватъ ценно художествено украшение за всѣки кабинетъ, частна къща, или общественно учреждение. Календаритѣ струватъ по 10 лв. броя.

Освенъ стѣннитѣ календари отпечатани сж и 5,000 малки, джебни календарчета, сжщо така художествено изработени отъ Ал. Мутафовъ. Тѣ сж твърде практични и удобни, както за търговеца и чиновника, тъй сжщо и за всѣки гражданинъ. Най-пригодни сж обаче за учащата се младежъ.

Календарчетата струватъ по 3 лв. броя.

9. Отъ Русенския клонъ на Б. Н. М. Сговоръ е изпратена голѣма пратка отъ различни ценни предмети за Морския Музей.

10. Софийския клонъ на Сговора е ималъ своето редовно годишно събрание на 19 Октомврий. Избраното ново Управително Тѣло се е конституирало както следва: Председател — Димитръ Добревъ адвокатъ, Подпредседател — Подполковникъ отъ генер. щабъ Никола Недевъ, Секретаръ — Мичманъ Ганевъ (Мичманъ Недѣлчевъ), Касиеръ — Каназиревъ, съветници: Професоръ Шишковъ, М. Димитровъ сѣдия и художника Ал. Мутафовъ.

11. Шумненския клонъ е ималъ своето редовно годишно събрание на 9 Ноемврий. Събранието съ акламации е провъзгласило Н. Величество за почетенъ председател на клона. Новоизбраното Управително Тѣло се е конституирало както следва: Председател Георги Поповъ — учителъ, Подпредседател Михаилъ Деневъ — зап. полковникъ, Касиеръ Р. Вълчевъ — учителъ, Секретаръ Н. Шехировъ — директоръ на Банка „Плиска“, Съветникъ Коста Игнатовъ.

12. Гл. Управително Тѣло е направило нови постѣпки предъ М-вото на Народното Просвѣщение за въвеждане въ срѣднитѣ училища на предмета „Морезнание“.

Секретаръ: Г. Славяновъ

СЪОБЩЕНИЕ № 8.

Варна, 10 Декемврий 1924 год.

1. Русенския клонъ е ималъ своето годишно събрание на 23 Ноемврий т. г.; избрано е ново Управително Тѣло въ съставъ:

1) Г-нъ Просеничковъ, Директоръ на Девическата Гимназия; 2) Капитанъ II р. Михайловъ, Началникъ на флота; 3) Инженеръ Неновъ, Директоръ на Механическото училище; 4) Константинъ Доневъ, адвокатъ; 5) Иванъ П. Поповъ, Подсекретаръ на Търговската камара; 6) Асенъ Лингоровъ, комисионеръ и 7) Капитанъ Жековъ отъ 5-та Пѣхотна Дружина.

Новоизбраното Управително Тѣло на 23 Ноемврий т. г. се е конституирало, като за председател е избранъ Капитанъ II р. Михайловъ, Секретаръ Инженеръ Неновъ и Касиеръ Константинъ Доневъ.

2. Видинския клонъ е ималъ на 30 Ноемврий т. г. тържественно годишно събрание, при следната програма:

1) „Самодивското изворче“, изпълнено отъ струненъ оркестръ; 2) „Българинътъ и водната стихия“, рефератъ отъ председателя на клона, г-нъ Пауновъ; 3) Отчетъ за дейността на клона; 4) „Що ме мамить Яно“, изпълнено отъ Капитанъ Илиевъ, съ акомпаниментъ на пиано; 5) „Дѣлба на морето“, четено отъ г. Ал. Лазаровъ; 6) Номеръ на цигулка, пиано и флейта, изпълнени отъ ученици; 7) „На морския брѣгъ“ — декламира ученикъ и 8) Маршъ отъ струнния оркестръ. Входа е билъ свободенъ.

3. Члена на Сговора К. К. Радуловъ, студентъ-корабостроителъ е билъ приетъ за членъ на Schiffbautechnische gasellschaft (корабостроителното дружество) въ Берлинъ.

На тържеството по случай 25-годишнината на дружеството, той е билъ поздравенъ отъ председателя, като първи следъ войната чужденецъ — членъ на Дружеството. На тържественната вечеря е била пита наздравица за Н. В. Царь Борисъ III, за България и българския народъ, за българския флотъ и т. н.

На тържественното събрание на Д-вото е билъ четенъ рефератъ отъ Инженеръ Флетнеръ за измерения отъ него вътроходенъ корабъ безъ платна (роторенъ корабъ); г. Радуловъ изпраща единъ отпечатъкъ отъ тоя интересенъ рефератъ въ Главното Управително Тѣло.

4. На 19 Октомврий т. г. Пловдивския клонъ е ималъ своето редовно годишно събрание, новоизбраното Управително Тѣло на 26 Ноемврий т. г. се е конституирало както следва: 1) Председател Петръ Дрънски, кметъ на града; 2) Подпредседател Петръ Малчевъ, учителъ; 3) Секретаръ Йовко Л. Обрейковъ, Прокуристъ на тютюневата фабрика „Левски“; 4) Касиеръ Ал. Харалампиевъ, учителъ; 5) Членъ-съветникъ Лазаръ Т. Лазаровъ, собственикъ на Техническо бюро.

5. На 7 Декемврий т. г. Варненския клонъ е ималъ извънредно общо събрание на своитѣ членове, и на тия отъ Морския Спортенъ Легионъ. На събранието е било провъзгласено сливането на двѣтъ организации, — Клона съ Легиона — въз основа на изработения отъ Главното Управит. Тѣло организационенъ правилникъ за морскитѣ и рѣчни спортни легиони. На събранието сж били избрани трима легионери за попълването състава на клонното Управително Тѣло. Така попълненото Управително Тѣло на 8 т. м. се е конституирало както следва:

а) Председател П. Белберовъ, Председател на Варненското Училищно настоятелство.

б) Подпредседател Ст. Абаджиевъ, запасенъ капитанъ I рангъ.

в) Главенъ ржководителъ на Легиона Н. Мишевъ — Капитанъ-лейтенантъ.

г) Секретаръ — Мичманъ I р. Г. Панчевъ.

д) Касиеръ — Мичманъ I р. В. Мишляковъ.

е) Домакинъ — инженеръ В. Минковъ.

ж) Съветникъ — Бойчо Бойчевъ, студентъ.

б) Плевенския клонъ е издалъ стихотворната сбирка на поета Ник. В. Ракинъ — „Морско лъто“.

7. Въз основа подробнитѣ изложения на клоноветѣ отъ Черноморското крайбрѣжие, Главното Управително Тѣло е изработило две обстояни и добре аргументирани изложения: едното по заселването на крайбрѣжието и настаняването на бѣжанцитѣ, а второто по административното дѣлене въ свръзка съ крайбрѣжието. И дветѣ изложения сж били поднесени отъ специална делегация въ съставъ: Председателя на Г. У. Тѣло г. Петръ Стояновъ, Подпредседателя на Софийския клонъ — Подполковникъ Н. Недевъ и члена отъ Управителното Тѣло на Софийския клонъ — г. М. Димитровъ, VII Мирови съдия, на Г. Г. Министритѣ, съответнитѣ висши чиновници, на членоветѣ отъ комисията по административното дѣлене, на нѣкои народни представители и по-видни общественици.

Становището на Б. Н. М. Сговоръ и неговитѣ искания сж били почти напълно приети отъ съответнитѣ държавни фактори и трѣбва да се очаква, че тѣ и въ действителност ще бждатъ прокарани.

Сътрудничеството на Б. Н. М. Сговоръ по горнитѣ въпроси е напълно възприето, за която цѣль Главното Управително Тѣло е избрало и назначило като специални свои представители къмъ съответнитѣ държавни учреждения по настаняването на бѣжанцитѣ г. г. Подполковникъ Недевъ и М. Димитровъ.

Секретаръ: Г. Славяновъ

Пловдивскиятъ клонъ на Б. Н. М. Сговоръ е ималъ на 12 септемврий 1924 г. общо годишно сѣбрание, на което е станалъ изборъ на ново управително тѣло на клона

Предъ членоветѣ на клона, временното управително тѣло е дало обширенъ отчетъ за деятелността на клона отъ който се вижда, че

1) Пловдивскиятъ клонъ на Б. Н. М. Сговоръ отъ 23 мартъ 1924 год. до 12 септемврий с. г. е развилъ доста голѣма деятелностъ като е записалъ 353 члена отъ които 310 сж абонати на списанието „Морски Сговоръ“.

2) За популяризиране идеята на Б. Н. М. Сговоръ Управителното тѣло е уредило две сказки на които секретаря на Гл. Упр. Тѣло капитанъ лейтенаатъ Г. Славяновъ е държалъ беседи на теми: „Подводното плаване“ и „Използване на морето другаде и у насъ“.

3) За да даде възможностъ на членоветѣ си да се запознаятъ отблизо съ морето клона е организиралъ две екскурзии; едната до Бургазъ отъ 14—19 августъ въ която сж взели участие 11 членки и членове и друга до Цариградъ въ която сж участвували 79 членки и членове.

Устройвани сж били още две екскурзии до Виена по Дунава и до Солунъ — Пирея но не сж могли да се състоятъ поради тревожнитѣ дни, които преживяваше страната ни тогава.

4) Книжна агитация, клона е проявявалъ чрезъ множество позиви разпръснати между гражданството

Тукъ по-долу цитираме единъ отъ тия позиви, който заслужава да бжде прочетенъ отъ всѣки единъ членъ на Сговора.

П. Г

Известно Ви е може би, че презъ 1920 год. се основа въ гр. Варна по почина на група смели български моряци, видни граждани и общественици културното просвѣтно и народно дружество „Български Народенъ Морски Сговоръ“.

Ето вече 4 години тази организация, поставена на чисто научни, културни и високо патриотични начала, стоейки надъ партийния животъ, развива успѣшна дейностъ въ насокитѣ, които си е начертала:

1) Да развива, поддържа и пропагандира между народа познание и любовъ къмъ морето въ всичкитѣ имъ прояви и форми.

2) Да съдействува за развитие и усиляване родното ни мореплаване, морскитѣ промисли и за заселване на брѣговетѣ ни.

3) Да подпомага всѣка целесъобразна и разумна обществена и държавна морска политика и просвѣта.

Съ малко думи намъ се посочва огромната областъ въ която се е нагърбилъ на действува Морския Сговоръ. Тежки сж наистина начертанитѣ отъ Б. Н. М. Сговоръ задачи, но тѣ не сж такива отъ частенъ характеръ, не сж държавни, нито политически, а сж задачи на цѣлия народъ, на цѣлото българско племе и за тѣхното разрешение е нужно участието на всички родолюбиви граждани. „Но не е важно дали тѣ сж край морето, край Дунава или въ недрата и сърдцето на балкана“, казва единъ отъ основателитѣ на Сговора и е правъ. Тукъ трѣбва да се притекатъ на помощъ, и държава, и общество, и училище, и печатъ и всѣки съзнателенъ българинъ. Въ това отношение заслугата и работата на всички моряци е да хвърлятъ семето, което съ помощта на цѣлия народъ ще отглеждатъ до като то поникне и да даде своя богатъ плодъ отъ който ще се ползватъ всички. Нека вземемъ примеръ отъ по-напредналитѣ въ морското дѣло народи, кждето движението за опознаване морето и неговитѣ богатства сжществувало отдавна и е оформено въ организации, чиято работа е дала и дава ценни резултати за напредъка и благосъстоянието на тѣзи народи. Такива организации сжществуватъ не само въ чисто морскитѣ държави, каквито сж Англия, Италия и Гърция, но и въ тия които сж повече континентални.

Тѣзи морски организации навсѣкжде подпомагани отъ държавата, водятъ усилено и широка дейностъ за популяризиране и опознаване на морето отъ цѣлия народъ, като му показватъ пжтищата по които трѣбва да се върви, за да се постигне желаната цель. Тѣ използватъ въ тази си работа всички средства съ които разполагаме днесъ — морски екскурзии, кинаматографни представления морски празници и тържества, наредъ съ посевмѣстно четени беседи и най-пълно използване печата. Тази пропаганда се води въ парламента, въ училището, въ фабриката, въ казармата, въ семейството, като не избира съсловията и класоветѣ, а се шири както въ най-висшето общество, така и въ най-затѣтената колиба.

Но това не е всичко. Не е достатъчно само да се запознае народа съ морето. Той трѣбва да се сближи съ него, да го обикне и се сроди съ него, защото само по този начинъ ще може той да използва неговитѣ голѣми и неизчерпаеми богатства. И тукъ трѣбва да дойде на помощъ държавата, търговския капиталъ и работната ржка, които ще реализиратъ идеята, защото най-доброто и си-

гурно средство за осъществяването всъка идея е реалното благо, което морето обещава да ни върне стократно.

Какво сме направили ние българитъ въ това отношение? Ако се обърнем назадъ и проследимъ 45 годишния ни свободенъ политически животъ не ще намеримъ нищо утешително; блъщуща само една искра — параходното ни дружество. Не е останало време нито на държавника, нито на общественика да се занимаватъ съ морски и рѣчни промисли. Трагично е наистина: море имаме — параходи почти нѣмаме, море имаме — риболовство почти нѣмаме, морски брѣгове имаме — чужда речъ ги огласява; съ една дума море имаме — морска идея нѣмаме

Имайки предъ себе си направеното отъ напредналитъ въ морско отношение народи, на насъ не ни остава нищо друго, освенъ да сърадваме навременното създаване на Б. Н. М. Сговоръ и да го подкрепимъ всецѣло, за да може да реализира напълно начертанитъ си цели, които ще изведатъ народа ни на желания край.

Необходимо е да се действа така, че въ скоро време да имаме едно смело и предприемчиво българско морячество, чрезъ което ще можемъ да подържаме връзки съ всички близки и далечни културни страни; морячество, което ще отвикне българина да гледа на морето като на плашило, ще го оближи съ него, ще го опознае и безъ страхъ ще се впусне въ неговия ширъ, за да разнесе далеко българското име, да се приобщи къмъ международния животъ и да носи на отечеството си ценни богатства отъ всички крайща на свѣта. Нека вземемъ за примеръ Гърция, чийто моряци сж ни измѣстили даже изъ родното ни море.

Но не е само морячеството, въ което трѣбва да се ограничимъ. Тукъ се намира широко поле за работа и за българскитъ учени, търговци, лекари, географи и т. н. Много работа трѣбва за да можемъ да дадемъ точно описание на нашитъ брѣгове, които ние познаваме много по-слабо, отколкото който и да е другъ вънъ отъ нашата черупка. Любовта къмъ морето и неговитъ брѣгове не трѣбва да бжде чужда за нашитъ писатели, поети, художници и музиканти — вдъхновителни на народа.

Златната ни младежъ, която ежегодно отива на поклонение предъ хубоститъ на природата, по недостъпнитъ върхове на Рила, Родопитъ и Балкана, трѣбва да отдѣли време да надикне и запознае морскитъ скрити дълбини, които ще откриятъ у тѣхъ нови наслади, нови желания и стремления за новъ животъ. И спорта, който напоследъкъ у насъ се засилва по всичкитъ му клонове, трѣбва да доведемъ и до морето. Нека се научимъ да общаваме и морския спортъ, който има много преимущества предъ останалитъ.

Българския Народенъ Морски Сговоръ ще се стреми да развие народното ни мореплаване, което е отъ най-голъмо стопанско значение и където най-добре ще се видятъ на практика приложени идеитъ, които той пропагандира. Подкрепенъ отъ Параходното дружество, българското търговско съсловие,

търг.-индустриалнитъ камари, производителитъ и отъ самия народъ, той ще работи усилено въ това направление, ще се мжи да проучи и премахне причинитъ, които сж спъвали неговото развитие и ще указва най-ценно съдействие на всички, които желаятъ да издигнатъ българския търговски флотъ на нуждната висота. Тукъ му е мѣстото да се спомене и за Дунава този голѣмъ естественъ пътъ къмъ срѣдна Европа, който е свършено забравенъ отъ насъ, като всички огромни облаги сме оставили да използватъ изключително чужди за насъ хора.

Наредъ съ тѣзи въпроси, ще дойдатъ и въпроситъ за рибната търговия, солната индустрия и морската просвѣтна политика, които чакатъ своето разрешение. Въ това отношение е вече турена основата за откриването на първата риболовна школа въ Созополъ.

Накрай ще прибавимъ и патриотичното чувство, което вълнува ратницитъ на Б. Н. М. Сговоръ — национализиране българскитъ морски и рѣчни брѣгове и всаждане мисълта у българина, че и той е способенъ да разбере, обикне и използва морето

Следъ като прибере въ редоветъ си всички истински радатели на морската идея и групира честнитъ български синове за съвместна работа съ огледъ на общото народно благо и следъ като се организира въ една свършена форма, отговаряща на нашитъ условия и нужди, Българския Народенъ Морски Сговоръ ще може да дава съвети и упражнява своето влияние по осезателенъ начинъ, като се има предъ видъ авторитетното и материално незаинтересовано обществено мнение, което той ще кристализира и формулира.

Като Ви описваме въ общи черти целитъ и задачитъ, които си е създадъ Б. Н. М. Сговоръ и които далечъ не се изчерпватъ съ казаното до тукъ, ние апелираме къмъ Васъ да свикнете съ морската идея, да ѝ служите колкото можете и подкрепите широко това народно, културно и високо патриотично начинание, като се запишете членъ въ Морския Сговоръ при специалната комисия, която ще Ви посети

Членъ може да бжде всѣки пълнолетенъ български поданикъ, и отъ двата пола, ползущъ се съ пълни граждански и политически права. Членскитъ вноски сж 70 лева годишно, срещу които се получава месечното списание на Морския Сговоръ.

гр. Пловдивъ, май 1921 год.

Председателъ: **Ив. Бангевъ.**

Секретаръ: **И. Л. Обрейковъ.**

Редакцията на списанието „Морски Сговоръ“ съобщава на обонатитъ си, че почти всички морски снимки отъ Варненския районъ, помѣстени безъ подписъ въ първата годишнина на списанието сж снети отъ известния на варненци фотографъ К. А. Терзистоевъ. Отпечатъци отъ тѣхъ могатъ да се получатъ на умерени цени направо отъ фотографа.

(Приключенъ на 15. XI. 1924 год.)

А.

Ангеловъ, Т. — „Турскиятъ търговски флотъ“ (Морски Сговоръ, год. I, брой 9, Варна, XI. 1924 г. стр. 11).

В.

Водевъ, Р. Д. — „Непокорна рѣка“ (в. Тракиецъ, год. II, брой 14, Ямболъ, 4. X. 1924 г., стр. 1).

Wrede, Dr. R. — „Der Motorbootsport“ — Ein interhalt-samer Ratgeber. (Walter Bangert, Hamburg, 8 Dovenhof; цена 4 зл. марки).

Г.

Gadow. — „Die deutsche Marine in Vergangenheit und Gegenwart“. Berlin 1924. (August Scherl, 84 стр. цена 2 зл. марки).

Е.

Една риба, която се катери по дърветата (в. Зорница, год. 44, брой 76, София, 1. XI. 1924 г., стр. 3).

З.

Зюграфовъ, Б. — „Море“ (в. „Зора“, год. VI, брой 1592, София, 6. X. 1924 г., стр. 2).

И.

Ивановъ, Сава Н. — „Финикийцитѣ и връзкитѣ имъ съ Черно море“ (Морски Сговоръ, год. I, брой 9, Варна, Ноемврий 1924 год., стр. 4—6).

К.

Койчевъ, Дръ Н. — „Български Народенъ Морски Сговоръ“ (в. Народенъ гласъ, год. XVII, брой 203, Бостонъ, 20. VIII. 1924 г. стр. 1).

Л.

Лоти, Пиеръ. — „Морякъ“ — превелъ отъ френски Николай Райновъ (Мозайка отъ знаменити съвременни романи, год. XV, кн. 10, София, септемврий 1924 г.).

Lazaroff, G. — „Le Danube et les Détroits“ (La Bulgarie, première année, № 246—247. Sofia 1924)

Lazarow, G. — „Die Donau und die Meerengen“ (Die freie Donau, 9 Jahrgang, № 10, Regensburg, den 14 mai 1924, s. 121—123).

Н.

Н:й-голъния целелниъ лѣтува презъ океана (в. Зорница, год. 44, брой 72, София, 18. X. 1924 г., стр. 3).

Н. М. — „За и противъ“ (Морски Сговоръ, год. I, брой 9, Варна, XI. 1924 г., стр. 15 и 16).

П.

Пампуловъ, Инж. корабостроителъ — „Корабостроителна индустрия“ (Икономически Известия, год. III, брой 1, Варна, 3. X. 1924 г., стр. 1).

Пампуловъ, Инж. корабостроителъ — „Морскиятъ музей въ Берлинъ“ (Морски Сговоръ, год. I, брой 9, Варна, ноемврий 1924 г.).

Пашмановъ — „Първиятъ редовенъ съборъ на Б. Н. М. Сговоръ“ (същото списание, стр. 1—3).

Пашмановъ. — „Съ хидропланъ Ляпчевъ надъ Варна и Евксиноградъ“ (същото списание, стр. 9—11).

Р.

R. — „Les frères la Côte, de la mer d' Antilles (La Bulgarie, deuxième année, № 391, Sofia, 15. X. 1924).

Renner — „Der Wandersegler auf see“. Berlin 1924 (R. E. Schmidt, 133 стр. и 35 фигури, цена 4 зл. марки).

С.

Славяновъ, Г. — „Заселване на Черноморското ни край-брѣжне“ (в. Свободна речъ, год. I, брой 181, София, 28. IX. 1924 г., стр. 3).

Славяновъ, Г. — „Свѣтовниятъ тонажъ и българското мореплаване“ (Икономически Известия, год. III, брой 6, Варна, 7. XI. 1924 г., стр. 1 и 2).

Славчевъ, Г. — „Морскиятъ спортъ у насъ“ (Варненска поща, год. VI, бр. 1700, Варна, 16. X. 1924 г., стр. 3).

Schibert-Jacob — „Der Segelsport“. Leipzig 1924 (Grethlein & Co, 324 стр., 140 фигури, цена 5 зл. марки).

Т.

Тр-овъ, Ив. — „Индустриално използване богатствата на Мъртвото море“ (Сп. Естествознание и География, год IX, кн. 1, София, септемврий 1924 г., стр. 44-46).

Ф.

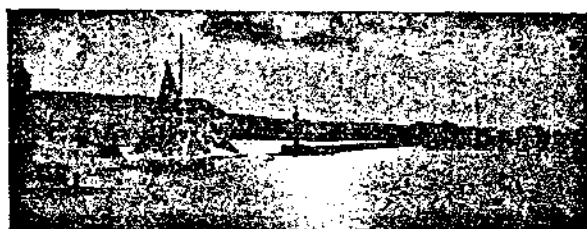
F. G. — „Le débouché bulgare à la mer Egée est un problème interbalkanique“ (La Bulgarie, première année, № 381, Sofia 1924).

Х.

X. — „Скапа-флоу гробница на германския флотъ“. (Народна Отбрана, год. VI, брой 1134, София, 2. X. 1924 г., стр. 2—4).

Ш.

Шишковъ, П. А. — „Пазачитѣ на фара“ (романъ). София 1924 г.

Яхтата „Смели“ влизаща въ Варненското пристанище Фот. В. Яганчиянъ.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА

ЗА

ВТОРАТА ГОДИШНИНА (1925 ГОД.) НА СПИСАНИЕ

„МОРСКИ СГОВОРЪ“

ИЛЮСТРОВАНЪ ОФИЦИАЛЕНЪ ОРГАНЪ НА Б. Н. М. СГОВОРЪ.

Презъ годината списанието ще даде на абонатитѣ си 10 книжки съ отбрани морски снимки, картини и най-разнообразенъ материалъ по морскитѣ въпроси отъ наши и чужди писатели въ областта на морето. Нѣкои отъ книжкитѣ ще се придружаватъ съ безплатни приложения. Списанието ще излиза въ 4,000 екземпляра месечно, освенъ м-цитѣ Юлий и Августъ. За абонаментъ се плаща:

Въ България — 100 лева.

Въ странство — 120 лева.

Отдѣленъ брой — 15 лева.

На членоветѣ на Б. Н. М. Сговоръ, които сж издължили напълно членскитѣ си вноски за цѣлата 1925 година списанието се изпраща *безплатно*. На всички останали абонати списанието се изпраща само следъ предварително платенъ годишенъ абонаментъ.

На сътрудницитѣ си, списанието „Морски Сговоръ“ плаща следниятъ хонораръ:

За напечатана оргинална статия по 130 лева на страница.

За „ компелативна „ „ 100 лева „ „

За „ преводна „ „ 80 лева „ „

За напечатани стихове „ 3-50 лева „ редъ.

За оргинални картини и рисунки „ 1 левъ на кв. см.

За отпечатани снимки „ 0-20 лева на кв. см.

Изпратенитѣ ржкописи трѣбва да бждатъ грижливо и чисто написани на едната страна на листа на чистъ български езикъ и стилъ и по официалния правописъ. Статиитѣ трѣбва да сж написани на общедостъпенъ езикъ и не трѣбва да сж много дълги. Небрежно написанитѣ, зачерквани и поправяни или зацапани ржкописи не се преглеждатъ отъ Книжовно-просвѣтния отдѣлъ на Сговора. Удобренитѣ и неодобрени ржкописи се повръщатъ само ако сж заплатени пощенскитѣ разноски и ако сж поискани въ срокъ 6 месеца отъ датата на изпращането имъ. Следъ тоя срокъ всички ржкописи се унищожаватъ. За причинитѣ на неодобренитѣ ржкописи редакцията е наклонна да даде кратки обяснения, като си запазва правото да не се впуска въ подробности. Удобренитѣ отъ Книжовно просвѣтния отдѣлъ при Б. Н. М. Сговоръ статии подлежатъ на корегирание отъ страна на редакцията, ако това се укаже необходимо. Тѣ се помѣстватъ въ списанието по изборъ отъ редактора съобразно времето, нуждитѣ и мѣстото въ списанието

Цената на рекламитѣ въ списанието е следната:

За еднократно публикуване на цѣла страница — 600 лв.

„ „ „ „ $\frac{1}{2}$ „ — 300 лв.

„ „ „ „ $\frac{1}{4}$ „ — 200 лв.

„ „ „ „ $\frac{1}{8}$ „ — 100 лв.

Списанието излиза въ тиражъ 4,000 броя и се разпраща по всички крайща на България и въ странство кждето има българи. Списанието се плазира въ всички европейски държави, въ Америка и Австралия.

Отъ по-раншнитѣ издания на Българския Народенъ Морски Сговоръ, сж останали въ склада само:

Морска библиотека книжка № 3 — цена 5 лева.

„ „ „ № 4 — цена 6 лева.

„ „ „ № 7 — цена 15 лева.

„ „ „ № 8 — цена 15 лева.

„ „ „ № 9 — цена 15 лева.

„ „ „ № 10 — цена 10 лева.

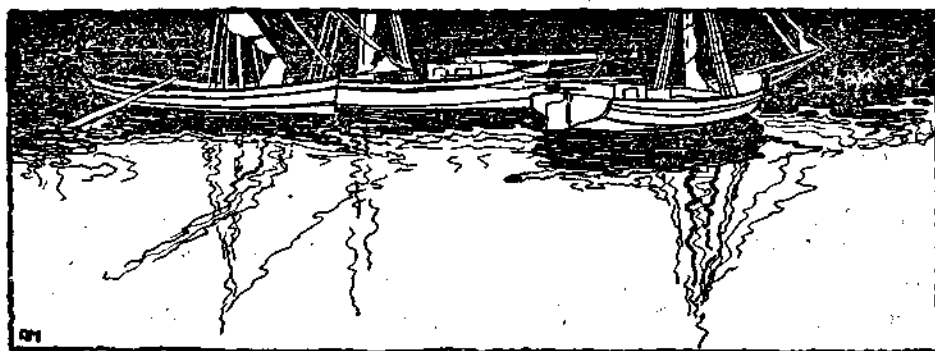
Цѣлитѣ течения отъ списание „Морски Сговоръ“ год. I. (1924) сж напълно изчерпани, останали сж въ редакцията само отдѣлни книжки № № 3, 4, 8, 9 и 10.

Всичко, което се отнася до сп. „Морски Сговоръ“ и „Морска Библиотека“ да се изпраща на адресъ: *Български Народенъ Морски Сговоръ, Книжовно просвѣтенъ отдѣлъ, гр. Варна*

До.....

Въ.....

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Няколко белѣжки за градъ Бургазъ отъ проф. А. Иширковъ; 2) Впечатления отъ I редовенъ съборъ на Б. Н. М. Сговоръ въ гр. Бургазъ отъ Д-ръ Ал. Недѣлковъ; 3) Черно море отъ Сава Н. Ивановъ; 4) „Същинско пожарно учение на парахода преводъ отъ Петръ Петковъ; 5) Морски новини; 6) Официаленъ отдѣлъ; 7) Морски книгописъ.

Въ залива.

Рисунка отъ Ал. Мутафовъ.

КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА НА ТОДОРЪ С. ПЛЮЩЕВЪ ВЪ ГР. ВАРНА.

Строй всѣкакъвъ видъ морски, рѣчни и езерни кораби за
товарни, пасажерски, риболовни и спортни цели, снабдени
съ всички необходими принадлежности.

Строежа се извършва по собствени или
чуждестранни чертежи.

Ценитѣ и качеството на работата сѣ вънъ отъ
всѣква конкуренция.

Телеграфически адресъ: Варна ПЛЮЩЕВЪ.